Gemeente Voorschoten

MEMO

Datum:	12 september 2023
Aan:	De gemeenteraad van Voorschoten
Van:	wethouder Schokker
Cc:	[redacted]
Onderwerp:	Verzoek presidium van 4 juli m.b.t. bomenkap

Bijlage:
1. De richtlijn beoordeling kapaanvraag Voorschoten
2. De richtlijn beoordeling overlastvragen snoei en kap niet beschermwaardige bomen 2013

Geachte Raad,

Op 4 juli 2023 heeft Groen Links, o.g.v. artikel 39 Reglement van orde, aan het college een overzicht gevraagd van het proces van afweging en de gebruikte criteria om te komen tot een besluit tot het kappen van beschermwaardige bomen. Aanleiding voor deze vraag is een bezwaarschrift over de omgevingsvergunning voor de kap van 3 platanen aan de Van Hogendorpweg 15. Deze vraag is ingetrokken en in het presidium van 4 juli is over dit onderwerp afgesproken dat het college wordt gevraagd om de raad een informatiebrief te sturen over de criteria en de procedures op hoofdlijnen voor besluiten over bomenkap. Op basis van de informatiebrief kan de raad bepalen of verdere actie, zoals een thema-avond of agendering wenselijk is.

Middels deze memo en de bijgevoegde bijlages raad wil ik de raad informeren over de procedure voor het kappen van bomen (bijlage 2) en beschermwaardige bomen in het bijzonder (bijlage 1; betreft document Bomanstichting dat in Voorschoten als richtlijn geldt).

Leidseweg 25 | Postbus 393, 2250 AJ Voorschoten | **T** 14071 | **E** gemeente@voorschoten.nl | www.voorschoten.nl

Richtlijn beoordeling kap-aanvraag Voorschoten



Bomen stichting
Oudegracht 201 bis 3511 NG Utrecht Tel. 030-2303510 Fax. 030-2310531
info@bomenstichting.nl www.bomenstichting.nl

Inhoud

Inleiding ... 3
1. Gemeentelijk groenbeleid ... 4
2. Kapbeleid ... 4
3. Behandeling kapaanvraag ... 7
4. Kapaanvragen enkelvoudige / meervoudige omgevingsvergunning ... 9
5. Beoordelen is objectiveren ... 9
5.1 Weging en motivering ... 10
5.2 Beoordelingsprotocol ... 11
5.2.1. Beoordeling van behoud ... 11
Waarde houtopstand ... 11
Korte beschrijving van de de intrinsieke waarde houtopstand ... 12
5.2.2 Beoordeling van het belang van verwijdering ... 13
Reden van kap ... 13
Mitigatie (alternatieven) ... 14
Korte beschrijving van de mate van noodzaak tot kap ... 14
5.3.3 Eindoordeel ... 14
Weging behoudsbelang / verwijderingsbelang ... 14
Motivering van het besluit/advies ... 15
Compensatie (indien van toepassing) ... 15
Bijlage: Fictief voorbeeld van beoordeling ... 17

© Bomenstichting januari 2011

Edwin Koot
Bomenbeleidsadviseur

Ruud Steggerda
Beleidsmedewerker

Inleiding

De gemeente Voorschoten heeft de groene leefomgeving hoog in het vaandel staan. Zij profileert zich als het groene dorp in de Randstad en als de groene long gemeente. Duidelijk is dat de groene ruimte een kernkwaliteit van Voorschotenis en moet blijven.

De gemeente is verantwoordelijk voor het instandhouden van de kwaliteit van de groene buitenruimte. Vandaar dat voor het kappen van waardevolle bomen in Voorschoten een omgevingsvergunning nodig is. Het beoordelen van kapaanvragen is geen routineklus. Temeer daar de Wabo (Wet algemene bepalingen omgevngsrecht) verplicht tot een snelle(re) en integrale besluitvorming.

Iedere kapaanvraag vraagt een zorgvuldige en consequente behandeling en afstemming met andere vergunningplichtige activiteiten. Op basis van alle relevante aspecten en belangen moet de gemeente een afgewogen oordeel vellen. De gemeente moet verlening danwel weigering van een omgevingsvergunning goed motiveren. Dat wil zeggen dat zij moet kunnen aantonen dat zij in redelijkheid niet tot een ander besluit had kunnenkomen.

De vergunningaanvrager mag niet afhankelijk zijn van de willekeur van de behandelend ambtenaar. Het gemeentelijk besluit kan niet op subjectieve gronden gebaseerd zijn, maar moet het resultaat zijn van een objectieve afweging. De bezwaar- en beroepscommissie of de rechter zal het besluit van de gemeente terugdraaien wanneer blijkt dat dit besluit onvoldoende zorgvuldig is voorbereid en er geen evenredige belangenafweging heeft plaatsgevonden.

De Voorschotense structuurvisie 2005-2020 en de gebiedsgerichte welstandscriteria uit de welstandsnota geven op hoofdlijnen aanknopingspunten, maar geven nog onvoldoende houvast voor geobjectiveerde beoordelingen van kapaanvragen. De bomenbeleidsnota, die momenteel in voorbereiding is, kan als leidraad dienen bij een individuele beoordeling. De voorliggende 'Richtlijn beoordeling kapaanvraag' geeft ambtenaren praktische handvatten bij de individuele afweging door middel van een gestandaardiseerd beoordelngsprotocol.



Voorstraat Voorschoten

1. Gemeentelijk groenbeleid

De Lijst beschermwaardige bomen is een uitwerking van de groenstructuurvisie van de gemeente Voorschoten. Dientengevolge zijn de meeste geïnventariseerde bomen op de lijst terechtgekomen vanwege hun ruimtelijke kwaliteit. Deze bomen dragen in belangrijke mate bij aan de belevingswaarde van het dorp. Zowel ruimtelijk als architectonisch dragen ze bij aan de indeling van de openbare en zichtbare ruimte.

Het ruimtelijk beeld van de gemeente wordt gevormd door verschillende ruimtelijke structuren. Van oudsher zijn de verschillende landschapstypes verantwoordelijk voor de structuur en ontwikkeling van het (bebouwd) gebied. Groene enclaves zoals bosjes, parken, pleinen, begraafplaatsen en plantsoenen bepalen mede het ruimtelijk beeld.

Indien een boom of een bomenstructuur de samenhang en de opbouw van de stedenbouwkundige structuur en het landschap versterkt, dan is de waarde van de boom of bomenstructuur hoger. Bomen staan niet willekeurig verspreid. Er is een onderling verband doordat ze in rijen of groepen staan of er is een logisch verband met de omgeving. Zoals de laanbomen langs de invalswegen of de centrale boomgroep op het plein. Die samenhang is zeer waardevol.

Uiteraard gaat het natuurlijk niet alleen om ruimtelijke functies, maar ook om economische-, cultuurhistorische- en ecologische aspecten. Indien sprake is van een kapaanvraag in een gebied met ecologische waarde, dan zal beoordeeld moeten worden in hoeverre de boom bijdraagt aan die waarde. Voor een boom waar bijvoorbeeld al aren vleermuizen of eekhoorns in huizen, kan in principe geen omgevingsvergunning verleend worden.

2. Kapbeleid

In de Algemeen Plaatselijke Verordening van de gemeente Voorschoten is het algemene kapverbod vervangen door het kapverbod voor aangewezen bomen, de zogeheten Lijst met waardevolle bomen. Deze Lijst is een levend document en geen statisch geheel. Het verdient dan ook aanbeveling de Lijst regelmatig (zeker eenmaal per vier jaar) te herzien en aan te vullen.

In december 2010 is het APV artikel in Voorschoten ten aanzien van het bewaren van houtopstanden voorlopig gewijzigd in:

Vergunning kan worden geweigerd:

a. *Indien het door de aanvrager gestelde maatschappelijk belang bij het vellen van de waardevolle boom of de houtopstand niet opweegt tegen het belang tot behoud van de monumentale boom of houtopstand op grond van de natuurwaarde, de landschappelijke, cultuurhistorische of beeldbepalende waarde van die boom of houtopstand;*
b. *Op grond van de gezondheidstoestand van de boom.*

Met deze voorlopige wijziging geeft de gemeente invulling aan de veranderde bescherming ten gevolge van het aanwijzen van beschermde houtopstanden en het daar aan gekoppelde vrijgeven van de overige bomen. Bij het werken met een Lijst is het echter zorgvuldig juridisch gebruik – zo blijkt ook uit jurisprudentie - daaraan geen vergunningstelsel, maar een ontheffingstelsel te koppelen. De achterliggende gedachte is dat de gemeente met de ingebruikname van de Lijst aangeeft dit de beschermwaardige bomen zijn waarvoor in beginsel slechts bij hoge uitzondering permissie wordt gegeven om te kappen. Daaraan geeft een ontheffingstelsel invulling. Een

vergunning wordt immers in twijfelgevallen in begnsel wél verleend. Terwijl een ontheffing bij interpretatieverschillen, bij gerede twijfel of bij tegenstrijdige deskundigenadviezen en vergelijkbare randgevallen *niet* wordt verleend. Een ontheffing s dus een uitdrukking van een juridisch voorzorgsbeginsel en doet recht aan de hogere beschermingsgraad. Dit betekent dat er zwaarwegende argumenten moeten zijn om een omgevingsvergunning te verlenen voor het vellen van een houtopstand van de Lijst. Met andere woorden: overlast, hinder of geringe economische belangen kunnen in beginsel het verlenen van een omgevingsvergunning niet rechtvaardigen.

NB: De Bomenstichting adviseert met nadruk omde definitieve versie van dit artikel van de APV te wijzigen in een ontheffingstelsel. Bovendien is uitbreiding van dit artikel met een aantal noodzakelijke bepalingen sterk aan te bevelen. Voor een substantieel deel van de publieke bomen is immers de 'vergunningplicht' afgeschaft. Uit jursprudentie blijkt dat indien de gemeente geen specifieke bescherming biedt (bijvoorbeeld in de APV of in een bomenbeleidsplan), deze bomen als 'gewone bomen' worden gezien in de zin van het burenrecht. Dat betekent bijvoorbeeld dat een particulier van de gemeente kan eisen dat de publieke boom in de stoep wordt verwijderd danwel overhangende takken boven zijn erf worden verwijderd.

De Bomenstichting stelt voor het APV artikel te wijzigen in:

Artikel 4:10 Begripsbepalingen omgevingsvergunning voor het vellen van houtopstanden
In deze afdeling wordt verstaan onder:

a. *Vellen: rooien, met inbegrip van verplanten, alsmede het verrichten van handelingen die de dood of ernstige beschadiging of ontsiering van de houtopstand ten gevolge kunnen hebben.*
b. *Boomwaarde: de waarde die volgt uit de op het moment van aanvraag van toepassing zijnde rekenmethode zoals gehanteerd door de Nederlandse Vereniging van Taxateurs van Bomen (richtlijn NVTB), afgerond op hele euro's.*
c. *Bomeneffectanalyse: een standaard beoordeling van de gevolgen van de voorgenomen bouw of aanleg voor een boom, op basis van de landelijke richtlijnen van de Bomenstichting.*

Artikel 4:11 Verbod tot het vellen van een houtopstand

1. *Het bedoelde verbod behoudens ontheffing geldt eveneens voor houtopstand die is aangelegd op basis van een herplant- en instandhoudingsplicht op grond van de artikelen 4:11.4 en 4:11.5 van deze verordening*

2. *Het is verboden zonder ontheffing van het college een houtopstand te vellen of te doen velen die voorkomt op de lijst met waardevolle bomen en houtopstanden die door het college is vastgesteld.*

3. *Ontheffing kan worden verleend indien alternatieven voor behoud nauwgezet zijn onderzocht, en wordt slechts bij uitzondering verleend indien:*
   a. een zwaarwegend algemeen maatschappelijk belang opweegt tegen duurzaam behoud van de monumentale boom of;
   b. naar boomdeskundige maatstaven instandhouding niet langer verantwoord is ter voorkoming van letsel of schade.

4. *Indien een ontheffing wordt verleend kunren daaraan opschortende voorwaarden worden verbonden in het belang van flora- en faunabehoud en ter voorkoming van velling terwijl het besluit onderdeel van een bestuursrechtelijke procedure is.*

5. Het bevoegd gezag kan als voorwaarde bij een ontheffing een herplantplicht opleggen.
6. Indien een houtopstand waarop het verbod tot vellen als bedoeld in deze afdeling van toepassing is, zonder ontheffing van het bevoegd gezag is geveld, dan wel op andere wijze teniet gegaan is, kan het college aan de zakelijk gerechtigde van de grond waarop zich de houtopstand bevond, dan wel aan degene die uit anderen hoofde tot het treffen van voorzieningen bevoegd is, de verplichting opleggen te herbeplanten overeenkomstig de aanwijzingen binnen een door hen te stellen termijn;
7. Wordt een verplichting als bedoeld in het vijfde of zesde lid opgelegd, dan kan daarbij worden bepaald binnen welke termijn de herbeplanting plaats dient te vinden en op welke wijze niet geslaagde herbeplanting moet worden vervangen.
8. Indien de houtopstand, waarop het verbod tot vellen als bedoeld in lid 1 van toepassing is, ernstig in het voortbestaan wordt bedreigd, kan het college aan de zakelijk gerechtigde van de grond waarop zich de houtopstand bevindt dan wel aan degene die uit anderen hoofde tot het treffen van voorzieningen bevoegd is, de verplichting opleggen om
   a. overeenkomstig de door hem te geven aanwijzingen binnen een door hen te stellen termijn voorzieningen te treffen, waardoor die bedreiging wordt weggenomen;
   b. een bomeneffectanalyse op te stellen en aan te bieden aan het bevoegd gezag
9. Degene aan wie een verplichting als bedoeld in het derde tot en met zevende lid is opgelegd, alsmede zijn rechtsopvolger, is verplicht daaraan te voldoen.
10. De afstand als bedoeld in artikel 5:42 Burgerlijk Wetboek wordt vastgesteld op 0,5 meter voor bomen en op nihil voor heesters en heggen.
11. Noodkap is bij direct dreigend gevaar toegestaan onder de voorwaarde dat de kwalificatie noodkap wordt gegeven door een gemeentelijk ambtenaar in het bezit van het Certificaat Boomveiligheidscontroleur danwel een European Tree Technician.
12. Het is verboden om bomen in eigendom van de gemeente:
   a. te beschadigen, te bekladden of te beplakken;
   b. daaraan snoeiwerk te verrichten, behoudens door de gemeente opgedragen boomverzorgende taken.

Artikel 4: 12 Aanvraag ontheffing

1. De ontheffing moet worden aangevraagd door of namens dan wel met toestemming van degene die krachtens zakelijk recht of door degene die krachtens publiekrechtelijke bevoegdheid gerechtigd is over de houtopstand te beschikken.
2. Indien het college daarom verzoekt wordt een bomeneffectanalyse en/of een boomwaardetaxatie overgelegd bij de aanvraag. De aanvraag wordt in die gevallen pas in behandeling genomen vanaf het moment dat het gevraagde document overgelegd is.

3. Behandeling kapaanvraag

Ieder besluit rond een kapaanvraag van een boom van de Lijst waardevolle bomen dient zorgvuldig voorbereid te worden en op basis daarvan dient een evenredige belangenafweging plaats te vinden. Een zorgvuldige voorbereiding van een kapaanvraag wil zeggen dat de gemeente alle relevante feiten en belangen kent danwel onderzoekt. Een evenredige belangenafweging houdt in dat de gemeente alle voor- en nadelen van de aanvrager, derde-belanghebbenden en het vigerend (bomen)beleid in verhouding tot elkaar afweegt. De gemeentelijke motivering van het uiteindelijk besluit moet duidelijk maken dat de gemeente op basis van alle feiten en belangen in redelijkheid niet tot een ander besluit had kunnen komen. Alles draait bij de beoordeling van de kapaanvraag om een zorgvuldige motivering.

Het feit dat de gemeente Voorschoten bomen heeft aangewezen en op een gemeentelijke Lijst heeft gezet en daarnaast de vergunningplicht voor andere bomen heeft afgeschaft, houdt in dat deze bomen van de Lijst in hoge mate beschermwaardig zijn. Het is de gemeente Voorschoten ernst met de bescherming en duurzame instandhouding van haar aangewezen, beschermwaardige bomen. Individuele particuliere belangen of kleine maatschappelijke belangen zullen dus in de regel niet tot velling van een beschermde houtopstand leiden. Ofwel, het uitgangspunt voor houtopstanden voorkomend op de Lijst met waardevolle bomen is:

NIET KAPPEN, TENZIJ...

Analoog aan de systematiek die onder andere wordt gehanteerd bij de Flora en faunawet, is volgens het 'nee-tenzij'-principe kap alleen toegestaan indien er sprake is van een aantoonbaar zwaarwegend maatschappelijk belang en bij gebrek aan alternatieven. Is behoud niet mogelijk, dan dient het compensatiebeginsel gestalte te krijgen in de vorm van mitigatie of compensatie. In volgorde van voorkeur:

1. Behoud:
   De boom kan, gelet op de conditie en levensverwachting en (indien van toepassing) in het licht van het voorgenomen werk (bouw, aanleg of groeiplaatswijziging), in zijn huidige verschijningsvorm, duurzaam op deze plek behouden blijven.

2. Mitigatie:
   Het verminderen van nadelige effecten van ingrepen/activiteiten op de omgeving door bepaalde maatregelen. Daarbij kan gedacht worden aan groeiplaatsverbetering om de levensverwachting van de boom te verbeteren. In relatie tot andere werkzaamheden (bouw of aanleg) dient bekeken te worden of deze op een alternatieve wijze kunnen worden uitgevoerd (denk aan verschuiving bouwvolume, zwevend funderen, verplanten boom of gestuurd boren).

3. Compensatie:
   Het creëren van nieuwe waarden die vergelijkbaar zijn met de verloren gegane waarden. Gaat het om volledig onvervangbare waarden dan heeft compensatie betrekking op het creëren van zo vergelijkbaar mogelijke waarden. In tegenstelling tot mitigerende maatregelen kunnen compenserende maatregelen ook buiten het beheersgebied van een werk liggen. Daarbij geldt als uitgangspunt dat compensatie in principe in de directe omgeving van de ingreep moet plaatsvinden en zoveel mogelijk aansluitend aan een gebied met vergelijkbare waarden.

Behoud is de eerste optie die bekeken wordt. In geval van (breuk)gevaarlijke bomen op drukke plekken is behoud in beginsel niet mogelijk. Gevaarzetting (voorkomen van letsel of schade) is een

groot maatschappelijk belang. Indien gevaarzetting de reden tot de kapaanvraag is, moeten voorafgaand aan een eventuele ontheffing wel de (boomverzorgings) alternatieven voor kap nauwgezet onderzocht zijn en als onmogelijk of zeer onwenselijk zijn aangemerkt.

Mitigatie betekent dat indien bouw of aanleg ter paatse van de beschermde houtopstand de reden tot de kapaanvraag is, allereerst duidelijk moet zijn dat met de realisatie van bouw of aanleg een groot maatschappelijk belang gemoeid is. Dat dus het particuliere belang overstijgt. Daarbij is het logisch dat alternatieven onderzocht moeten zijn. Uitwijkmogelijkheden, andere bouwlocaties, innovatieve wortelsparende bouw of aanleg, opties tot bouwaanpassingen moeten allen beoordeeld zijn en als onmogelijk of zeer onwenselijk zijn aangemerkt.

Met compensatie wordt beoogd de oude situatie te herstellen. In Voorschoten wordt in beginsel een herplantplicht opgelegd, tenzij er zwaarwegende argumenten zijn om dit niet te doen of er andere compensatiemaatregelen mogelijk of wenselijk zijn. De compensatieplicht kan niet hoger zijn dan de monetaire waarde van de te kappen bomen zoals getaxeerd volgens de meest recente richtlijnen van de Nederlandse Vereniging van Taxateurs van bomen. Dit betekent in de praktijk: hoe groter de boom, hoe zwaarder de herplantplicht. Uitgangspunt is dat bomen van de Lijst ter plaatse één op één gecompenseerd worden. In uitzonderlijke gevallen kan worden gekozen voor herplant van meerdere kleine bomen. Of compensatie in de vorm van bijvoorbeeld een gevel- of daktuin. Of indien niet ter plaatse of in de directe omgeving kan worden herplant, compensatie elders in de gemeente. Of financiële compensatie door middel van een bijdrage in het gemeentelijk herplantfonds.

NB: De gemeente Voorschoten legt haar prioriteit bij de bescherming van de bomen van de Lijst. Dit betekent echter niet dat daarmee andere bomen waardeloos zijn. Alleen kunnen deze bomen om minder dringende redenen en zonder omgevingsvergunning gekapt worden. Bij bouw- of aanlegprojecten waarbij niet-Lijst bomen gemoeid zijn moet nog wel degelijk het groenbelang in de projectafweging en in de motivering van het besluit meegenomen worden. De gemeente Voorschoten voert immers een stringent groenbeleid.



Boomfeestdag 2010

4. Kapaanvragen enkelvoudige / meervoudige omgevingsvergunning

Er zijn kapaanvragen in soorten en maten. Soms gaat het puur alleen om de kap van een boom, in andere gevallen is er een relatie met een andere activiteit. Er moet daarom verschil gemaakt worden tussen een *enkelvoudige omgevingsvergunning* en een *meervoudige omgevingsvergunning*.

- Enkelvoudige omgevingsvergunning:
  Een aanvraag waarbij het alleen gaat om de activiteit 'vellen van een houtopstand'.
- Meervoudige omgevingsvergunning:
  Een aanvraag waarbij het gaat om een project waar meerdere activiteiten plaatsvinden (bv: slopen, bouwen en vellen).

In dat laatste geval zal het '*interne kapadvies*' om ontheffing te verlenen danwel te weigeren naast de *interne adviezen* inzake bouwen en slopen gevoegd moeten worden. Daarna volgt een en afstemming en afweging wordt het besluit genomen al dan niet een omgevingsvergunning te verlenen ten behoeve van de meervoudige aanvraag. In die gevallen ligt de eindverantwoordelijkheid van het uiteindelijk besluit dus niet meer bij de behandelend ambtenaar van de kapaanvraag. Het kan immers zijn dat hij/zij op basis van het groenbeleid een negatief kapadvies geeft, terwijl een andere afdeling voor hetzelfde project een positief bouwadvies geeft. De behandelaar van de omgevingsvergunning za dan een afweging moeten maken en moeten motiveren waarom de omgevingsvergunning wordt verleend of geweigerd.

In geval van een enkelvoudige aanvraag zal het 'interne kapadvies' automatisch leiden tot het verlenen danwel weigeren van de omgevingsvergunning voor de activiteit 'vellen van een houtopstand'.

NB: In de praktijk wordt in veel gemeenten slechts gesproken van een omgevingsvergunning indien sprake is van een *meervoudige* omgevingsvergunning. In de andere (enkelvoudige) gevallen hanteert men de oude benaming, zoals een bouwvergunning of een kapvergunning.

5. Beoordelen is objectiveren

Iedere kapaanvraag is uniek en vergt een maatwerk afweging. Die afweging vindt wel plaats volgens een vast stramien. Het uiteindelijk besluit is niet willekeurig, maar zorgvuldig tot stand gekomen op basis van een evenredige afweging van belangen. Die belangen moeten dus eerst goed op waarde geschat worden. Dit houdt in dat de redenen van zowel verwijdering als van behoud geobjectiveerd moeten worden.

De reden van verwijdering van de boom kan sterk verschillen. En hetzelfde geldt voor de reden van behoud. Kortom: de aanvraag van een omgevingsvergunning voor het vellen van een houtopstand moet in perspectief geplaatst worden.

Uiteraard speelt de intrinsieke waarde van de desbetreffende houtopstand een belangrijke rol bij de behandeling van een kapaanvraag. Weliswaar betreft het altijd bomen van de Lijst, die dus stuk voor stuk waardevol zijn, maar niet allemaal even waardevol of onvervangbaar. De lindes aan de Voorstraat zijn bijvoorbeeld duidelijk van een andere categorie dan de aangewezen bomen in de Woelwijklaan. Dit verschil in waarde moet ook in de beoordeling van de kapaanvraag duidelijk naar voren komen. Ofwel: er moeten verschillende categorieën komen voor de diverse boomwaarden.

Indien sprake is van een ecologische topwaarde, dan zal de beoordeling van een omgevingsvergunning onderdeel moeten zijn van een veel bredere 'groentoets'. Dat wil zeggen dat bij een concrete ruimtelijke ontwikkeling op die locatie een inventarisatie plaats moet vinden van de kenmerkende groene elementen. Dus bijvoorbeeld ook van de 'rode lijst' soorten, ofwel de beschermde dier- en plantensoorten. De toets moet nagaan in hoeverre het te realiseren plan de waarde van dat groene element aantast en in hoeverre kap van de boom deze waarde ondermijnt.

De kapaanvraag moet altijd in zijn context beoordeeld worden. Een kapaanvraag voor alle laanbomen in het kader van een grote infrastructurele reconstructie vraagt een andere afweging dan die van een grote kastanje die de achtergevel dreigt te ontzetten. In het eerste geval is de impact van de kap groter en spelen meer en grotere belangen mee. De afhandeling van de aanvraag is complexer. Het uiteindelijk besluit vraagt een uitgebreidere motivering.

Objectiveren betekent dat de situatie vergeleken wordt met andere situaties binnen de gemeentegrenzen. De gemeente gaat na wat de waarde is van deze boom ten opzichte van andere bomen. Aan de andere kant beoordeelt zij bijvoorbeeld de mate van ernstige hinder ten opzichte van andere plekken binnen de gemeente. Voor het objectiveren wordt zoveel mogelijk naar concreet beleid verwezen, zoals vastgelegd in beleidsplannen, structuurplannen of bestemmingsplannen.

NB: De gemeente Voorschoten hanteert het standpunt dat er normale vormen van hinder zijn die verbonden zijn aan de aanwezigheid van bomen, zoals afvallend blad, vruchten of zaden, honingdauw en lichtontrekking, welke *niet* onder ernstige hinder verstaan worden.
De gemeente dient de overlast die ervaren wordt wel serieus te nemen. Zij kan meedenken over andere oplossingen, maar zal zeer terughoudend moeten zijn met het honoreren van overlast redenen. De kans is namelijk aanwezig dat na toekenning van een omgevingsvergunning op deze gronden meer kapverzoeken binnen komen, die dan niet geweigerd kunnen worden (precedentwerking).

NB: Het is belangrijk om de motivering van het individuele besluit een omgevingsvergunning te verlenen of te weigeren, goed te documenteren. Daar kan bij komende beoordelingen op teruggevallen worden. De zorgvuldige documentatie zorgt er in ieder geval voor dat de kwaliteit van de beoordeling wordt gewaarborgd. Het beleid ten aanzien van het verlenen van omgevingsvergunningen moet namelijk consistent zijn.

5.1 Weging en motivering
Een zorgvuldige beoordeling van een kapaanvraag betekent dat deze afgewogen en reproduceerbaar is. De gemeente mag bij een kapaanvraag in redelijkheid niet tot een ander besluit kunnen komen. Dat vereist een nauwgezette weging tussen de belangen van verwijdering en de belangen van behoud en een deugdelijke motivering. Er moet sprake zijn van een evenredige afweging. Voor een tijdelijke bouwkeet een omgevingsvergunning afgeven voor een boom van de Lijst is niet uit te leggen.

Het besluit moet gemotiveerd zijn op basis van vigerend beleid, relevante feiten en omstandigheden. Alles draait om de motivering van de gemeente. Dat betekent dat ieder besluit om een ontheffing van het kapverbod te verlenen of juist te weigeren moet zijn onderbouwd met een kort, helder en solide betoog. De argumentatie in het betoog kan slechts tot één conclusie leiden: het besluit (of in geval van een meervoudige aanvraag: het interne kapadvies) de omgevingsvergunning te verlenen danwel te weigeren.

Bij landelijk monumentale bomen of grootschalige projecten wordt een grondige motivering verlangt van de gemeente. In die gevallen worden meerdere criteria voor behoud en voor verwijdering beschreven en wordt met redenen omkleed waarom de gemeente tot het uiteindelijk besluit is gekomen. Voor kleine projecten of eenvoudige kwesties volstaat een korte motivering. De weging kan dan bijvoorbeeld gebaseerd zijn op slechts enkele evidente criteria.

NB: Het uitgangspunt is om te beoordelen of de desbetreffende houtopstand *duurzaam* op deze standplaats kan blijven staan.

5.2 Beoordelingsprotocol

De gemeente Voorschoten hanteert een beoordeingsprotocol. Bij iedere kapaanvraag voor een boom van de Lijst wordt dezelfde systematische werkwijze gehanteerd:

1. Beoordeling van het belang van behoud:
   - de waarde van de houtopstand aan de hand van een checklist
   - korte beschrijving van de intrinsieke waarde van de houtopstand
2. Beoordeling van het belang van verwijdering:
   - de reden van de kap
   - mitigatie (alternatieven, indien van toepassing)
   - korte beschrijving van de mate van noodzaak tot kap
3. Eindoordeel
   - weging van het behoudsbelang ter opzichte van het verwijderingsbelang
   - motivering van het besluit/advies om ontheffing te verlenen/weigeren
   - compensatie (herplant, indien van toepassing)

5.2.1. Beoordeling van behoud

Alle bomen in Voorschoten die voorkomen op de Lijst met waardevolle bomen zijn daar met reden op terecht gekomen. Bij de beoordeling van een kapaanvraag hoeft de gemeente dus niet meer aan te tonen dát ze waardevol zijn, maar zij moet wel aangeven waaróm deze specifieke boom als waardevol is aangemerkt.

- ***Waarde houtopstand***

De onderstaande checklist biedt een handvat voor het bepalen van de waarde van de houtopstand van de Lijst. Het voordeel van een beoordeling aan de hand van een checklist is dat er geen criteria vergeten worden. Nadeel is dat onmogelijk is om een waterdichte checklist te ontwerpen die in alle situaties voorziet. In de meeste gevallen geeft de checklist echter duidelijke aanknopingspunten voor de beargumentering.

Checklist:

Ruimtelijke structuur	
Hoofd groenstructuur/bestemmingsplan	Top
Neven groenstructuur	Hoog
Niet in groenstructuur	Normaal
Lijst beschermwaardige bomen	
Landelijk monumentaal	Top
Locaal monumentaal	Hoog
Toekomstboom/ vergunningplichtig	Normaal

Natuur/Ecologische waarde	
Ecologische topwaarde	Top
Ecologische waardevol	Hoog
Ecologisch niet bijzonder	Normaal
Leefbaarheid	
Uitzonderlijke boom	Top
Bijzondere boom	Hoog
Geen van beide	Normaal
Esthetische waarde	
Beeldbepalend voor de gemeente	Top
Beeldbepalend voor de wijk	Hoog
Beeldbepalend voor de directe omgeving	Normaal
Cultuurhistorie	
Geworteld in Voorschotense geschiedenis	Top
Ensemble met omgeving	Hoog
Geen van beide	Normaal
Duurzaamheid	
Toekomstverwachting > 15 jaar	Top
Toekomstverwachting 15 jaar	Hoog
Toekomstverwachting < 15 jaar	Normaal

Ter illustratie nemen we het criterium 'esthetische waarde' van een boom. De gemeente deelt deze waarde onder in drie categorieën:

Top:	Beeldbepalend voor de gemeente
Hoog:	Beeldbepalend voor de wijk
Normaal:	Beeldbepalend voor de directe omgeving

Bomen die staan op markante plekken in de gemeente, zoals in het centrum of langs belangrijke invalspoorten van de gemeente, of imposante bomen op plekken die veel Voorschotenaren kennen (bijvoorbeeld de reus op het schoolplein) horen in de Top categorie. Bomen met een iets minder grote uitstraling maar toch zeer kenmerkend voor het dorp of de stadskern komen dan in de Hoge categorie. De laagste klasse bevat bomen die alleen voor de plek waar ze staan (bijvoorbeeld de tuin) een toegevoegde waarde hebben.

Iedere waarde kan op een vergelijkbare wijze ingedeeld worden. In de hoogste categorie van cultuur-historische waarden komen bijvoorbeeld de bomen die een belangrijke rol hebben gespeeld in de geschiedenis van de gemeente, zoals de linde die in 2009 verplant is naar de rotonde Leidseweg - Raadhuislaan.

- ***Korte beschrijving van de de intrinsieke waarde houtopstand***

De beoordeelde criteria uit de checklist bieden aanknopingspunten voor de korte beschrijving van de houtopstand. De waarde van een houtopstand is geen eenvoudige optelsom. Ofwel: driemaal 'Top' is niet per definitie beter dan tweemaal 'Top. De checklist is louter bedoeld om de belangrijkste waarden naar voren te halen. De belangrijkste waarden worden eruit gehaald om de intrinsieke waarde van de houtopstand te specificeren.

De uiteindelijke beschrijving is een heldere *karakterisering* van de houtopstand. Het gaat om een laan of en groep bomen of een solitair, met een beeldbepalende uitstraling voor de gemeente Voorschoten, dat een sterk ensemble vormt met het gemeentelijk monument er achter en/of die geplant is ter herdenking van...etc. Deze specifieke karakterisering van de houtopstand speelt een belangrijke rol bij de weging van belangen (zie 3.).

5.2.2 Beoordeling van het belang van verwijdering
De plaatselijke verordening geeft twee criteria voor het verwijderingsbelang:
a. veiligheid
b. maatschappelijk belang

- ***Reden van kap***

Overlast of hinder zijn in beginsel geen criteria voor verwijdering. Bladval, zaden, 'plak', allergie, het opdrukken van bestrating of lichtbeneming worden - zoals eerder gesteld - niet als zwaarwegend aangemerkt. Het betreft immers beschermwaardige bomen. Het is zaak dat alleen in gevallen van ernstige hinder de reden van verwijdering zwaar wordt meegewogen bij de besluitvorming. Ernstige hinder die bovendien structureel van aard is. Bijvoorbeeld wanneer de boom echt te groot is geworden voor zijn standplaats en er geen sprake meer is van een duurzaam ensemble met het woonhuis er pal achter, omdat de boom door zijn diktegroei de voorgevel ontzet.

Bij vermeende gevaarzetting voor de omgeving (angst dat de boom omvalt of afbreekt) is het van belang na te gaan of objectief gezien sprake is van een onomkeerbare slechte conditie of breukgevaarlijkheid. Dat kan middels een visuele boomcontrole (Visual Tree Assessment) door een boomspecialist. Het verdient aanbeveling om iedere particuliere kapaanvraag – standaard - te (laten) onderbouwen met een advies van een bomenspecialist. Daarmee kan in de meeste gevallen een heleboel discussie worden weggenomen. Bij het verwijderen van een bijzondere boom kunnen de emoties echter hoog oplopen. Bestaat het vermoeden dat dit bij deze boom het geval zal zijn, dan is het raadzaam om een onafhankelijke tweede mening te vragen bij een andere boomspecialist, om te beoordelen of de boom nu direct gevaarlijk is of nog een aantal jaar meekan.
In verschillende steden, waaronder Den Haag bestaat een zogeheten monumentale bomencommissie, bemenst door vrijwilligers met boomdeskundigheid, waaraan in dergelijke gevallen een onafhankelijk advies gevraagd wordt.

Het is belangrijk na te gaan of het verwijderingsbelang het particuliere belang al dan niet ontstijgt. In de verordening staat immers dat alleen een groot *maatschappelijk* belang mogelijk kan leiden tot de kap van een boom van de Lijst. Dat moet in ieder geval beoordeeld worden of en in welke mate sprake is van een maatschappelijk belang. De realisatie van een particuliere –vergunningplichtige- aanbouw dient in beginsel geen maatschappelijk belang. Van een maatschappelijk belang kan wel sprake zijn bij de uitbreiding van de wachtkamer van een dokter.

Een zwaarwegend maatschappelijk belang is niet synoniem aan een economisch belang. Uiteraard spelen financiën wel een rol, maar dit argument speelt zelden een doorslaggevende rol omdat het economisch gewin meestal van tijdelijke aard is. Terwijl de monumentale boom nog tientallen jaren zijn functies op die plek kan vervulen. De nadruk bij deze beoordeling moet liggen bij het zwaarwegend zijn van het maatschappelijk belang. Ofwel de mate waarin een project ten goede komt aan een (substantieel deel van) de Voorschotense gemeenschap. Een noodzakelijke uitbreiding van een schoolgebouw bijvoorbeeld, dat niet op een andere plek kan.

- ***Mitigatie (alternatieven)***

Alle eventuele mitigatiemaatregelen (alternatieven) zijn er op gericht om de houtopstand duurzaam in stand te houden. Dat betekent dat de maatregelen structurele oplossingen moeten bieden. Blijkt bij de beoordeling dat het alternatief onvoldoende structureel van aard is, dan wordt het alternatief als onhaalbaar of onwenselijk aangemerkt.

In veel gevallen zijn alternatieven voor kap mogelijk, zoals snoei of groeiplaatsverbetering. De gemeente gaat na of alternatieven voor kap in voldoende mate zijn overwogen in relatie tot de reden van de kapaanvraag. Is de reden tot kap bijvoorbeeld gevaarzetting, dan dient beoordeeld te worden of snoei of verankering een duurzaam alternatief vormt voor kap. Gaat het om ernstige hinder, dan moet zijn nagegaan of andere maatregelen zijn te treffen om de overlastervaring te verminderen, bijvoorbeeld door snoei.

In geval van een aanvraag van een meervoudige omgevingsvergunning moet beoordeeld worden of bouw of aanleg niet boomsparend kunnen worden uitgevoerd. Bijvoorbeeld door zwevend te funderen of het bouwblok anders of elders te situeren. Men kan echter ook denken aan groeiplaatscompensatie. Indien men voornemens is om een deel van de doorwortelbare ruimte van de boom te bebouwen, dient te worden nagegaar of men elders doorwortelbare ruimte kan creëren of de kwaliteit van de overgebleven groeiplaats kan verbeteren.

Indien behoud op de huidige standplaats niet mogelijk is, dan is onderzoek naar de mogelijkheid en wenselijkheid van verplanten een nader te beordelen mitigatiemaatregel.

- ***Korte beschrijving van de mate van noodzaak tot kap***

In de korte beschrijving wordt ingegaan op de essentie van de reden tot kap. Deze is gebaseerd op één of meer van de volgende argumenten:

- Alternatieven voor kap zijn nauwgezet onderzocht en onverantwoord of onmogelijk bevonden (onvoldoende duurzaam)
- Er is sprake van een zwaarwegend algemeen maatschappelijk belang
- Instandhouding van de houtopstand is naar boomdeskundige maatstaven niet langer verantwoord (ter voorkoming van letsel of schade)

Uiteraard dienen in de beschrijving de meest evidente argumenten kort en helder gemotiveerd te worden. Bijvoorbeeld: 'de boom is breukgevaarlijk. Mitigerende maatregelen als drastische snoei zijn niet wenselijk, vanwege het niet duurzame karakter hiervan. Op basis van de VTA inspectie is de kans op breuk op korte termijn mogelijk. Gezien de drukke verkeerssituatie is de kans op letsel of schade hoog.' Of: 'Verwijdering noodzakelijk vanwege uitbreiding zorgcentrum. Zelfs in de compacte bouwvariant komt het gebouw te dicht op de stam. Geen bouwalternatieven voor handen. Verplanting niet haalbaar. Grote behoefte aan uitbreiding zorgfunctie.'

5.3.3 Eindoordeel

Het eindoordeel is een gemotiveerde afweging tussen enerzijds het belang van behoud en anderzijds het belang van verwijdering.

- ***Weging behoudsbelang / verwijderingsbelang***

De twee beschrijvingen van zowel het verwijderingsbelang als het behoudsbelang spelen een sleutelrol bij de uiteindelijke beoordeling. Stel dat de grootste waarde van de houtopstand is gelegen in het feit dat de groep bomen een poortunctie heeft voor de wijk, dan kan een bijvoorbeeld een deel van de bomen zonder waardeverlies gekapt worden, zolang de poortfunctie

in stand blijft. Een monumentale laanbeplanting kan op deze wijze duurzaam behouden blijven, doordat er tussentijds op plekken verjongd kan worden. Zou in de beschrijving staan dat iedere individuele boom in de laan van monumentale waarde is, dan is laanbeheer een stuk lastiger te realiseren.

Een essentieel onderdeel van het beoordelen van een kapaanvraag is het onderzoek naar mogelijke alternatieven. Wellicht is de overlast te verhelpen door een snoeiadvies. Of hoeft te boom niet verwijderd te worden door de fundering zwevend aan te leggen. Een omgevingsvergunning kan ook gedeeltelijk verleend worden, bijvoorbeeld voor een aantal bomen in plaats van voor de hele groep. Of onder voorwaarden verleend worden. Bijzondere voorwaarden betreffen met name de herplantplicht en de bijbehorende voorschriften. Ook kunnen bijvoorbeeld voorwaarden worden opgenomen ter bescherming van de overige bomen tegen beschadiging. Een omgevingsvergunning kan ook afgegeven worden voor bijvoorbeeld een kroonsnoei van 30% of het verplanten van de boom.

De beoordeling komt aan op de afweging van belangen. Het is en blijft maatwerk. Het bederven van uitzicht zal over het algemeen niet als zwaarwegend verwijderingsargument beschouwd worden. Echter, wanneer de desbetreffende beschermwaardige boom pal voor het raam staat van een aan huis gekluisterde bewoner, kan de gemeente gemotiveerd afwijken van haar beleidsuitgangspunt. Bijvoorbeeld door een omgevingsvergunning af te geven onder voorwaarde van een forse herplant.

- ***Motivering van het besluit/advies***

De motivering van het besluit of advies om een omgevingsvergunning te verlenen danwel te weigeren moet helder en bondig geformuleerd worden. Uit de beschrijving komt duidelijk naar voren dat de gemeente een evenredige afweging heeft gemaakt, waarbij de relevante feiten en belangen in ogenschouw zijn genomen. Bijvoorbeeld: 'De uitbreiding van het zorgcentrum is een maatschappelijke noodzaak. Alternatieve bouwlocaties of – bouwwijze blijken uit onderzoek niet haalbaar cq duurzaam behoud van de houtopstand op te leveren. Behoud van de houtopstand op deze locatie lijkt niet haalbaar. Het betreft echter een eik van grote (landelijke) importantie. Uniek voor Voorschoten. Het interne groenadvies luidt: niet kappen vanwege de buitengewone groene waarden van de boom. Indien bij de integrale besluitvorming tussen 'kapvergunning' en 'bouwvergunning' besloten wordt om de bouw door te laten gaan, is het verzoek om een hoogwaardige herplant op te leggen, bestaande uit….etc'

- ***Compensatie (indien van toepassing)***

Indien behoud en mitigerende maatregelen niet mogelijk zijn, wordt beoordeeld op welke wijze de waarden in de oude situatie hersteld kunnen worden. in beginsel wordt er altijd een herplantplicht opgelegd.

Het voorschrift behorende bij de omgevingsvergunning tot het vellen van een houtopstand van de Lijst, bevat standaard de bepalingen waar, wanneer, met welke boomsoort, de maatvoering en het aantal bomen dat moet worden herplant. In volgorde van wenselijkheid:

1. herplant ter plekke, in het eerste erop volgende plantseizoen;
2. herplant in de directe omgeving, in het eerste erop volgende plantseizoen;
3. herplant ter plekke, in aansluiting op de reconstructie uiterlijk 1 jaar na gereedkomen van het project;
4. herplant in de directe omgeving, in aansluiting op de reconstructie uiterlijk 1 jaar na gereedkomen van het project.

NB: Omdat het gaat om het herstel van het verlies van een boom van de Lijst waardevolle bomen wordt in Voorschoten naast compensatie door herplant in beginsel ook een andere boom (niet behorend tot de Lijst en het liefst in de directe omgeving) aan de Lijst toegevoegd (of genomineerd om toegevoegd te worden op het moment dat de Lijst periodiek wordt herzien). Op deze wijze wordt voorkomen dat de Lijst successievelijk wordt uitgehold.



Verplantte linde op rotonde Leidseweg – Raadhuislaan

Bijlage: Fictief voorbeeld van beoordeling

Casus 1:
Sloop en moderne nieuwbouw op de plaats van een oude boerderij (geen monument) met drie karakteristieke leilinden. Voor deze bomen is tevens een kapvergunning aangevraagd, omdat ze te dicht op de nieuwe gevel komen te staan.

Beoordeling van het belang van behoud:

- *de waarde van de houtopstand aan de hand van een checklist*

Lijst beschermwaardige bomen	
Locaal monumentaal	Hoog
Esthetische waarde	
Beeldbepalend voor de gemeente	Top
Cultuurhistorie	
Ensemble met omgeving	Hoog
Duurzaamheid	
Toekomstverwachting > 15 jaar	Top

- *korte beschrijving van de intrinsieke waarde van de houtopstand*

De groep van drie leilinden vormt een eenheid en een karakteristiek ensemble met de kopgevel van de boerderij, typerend voor het Zuid Hollands landschap. Het is een beeldbepalende groep bomen, die goed zichtbaar is van de openbare weg, met een duidelijke landschappelijke waarde. De groep linden kan onder de huidige condities nog tientallen jaren mee.

Beoordeling van het belang van verwijdering:

- *de reden van de kap*

Gevaarzetting voor nieuwe gevel wordt opgegeven als reden voor kapaanvraag. De nieuwe gevel komt op dezelfde afstand van de huidige gevel te staan (2 meter). Aanvrager geeft geen onderbouwing van zijn vermoeden dat de bomen op termijn de gevel zullen ondermijnen. Boomspecialistisch oordeel: het betreft leibomen waarvan de diktegroei en wortelgroei beperkt zullen blijven. De conditie en levensverwachting van de bomen is goed. Tussen nieuwbouw en bomen is in beginsel een duurzame relatie mogelijk.

Verwijdering van de houtopstand dient geen maaschappelijk belang. En het particulier belang is zeer beperkt.

- *mitigatie (alternatieven, indien van toepassing)*

Alternatieven zijn niet noodzakelijk. De nieuwbouw is vanuit boomtechnisch oogpunt haalbaar met duurzaam behoud van deze groep leilinden. Indien bij de integrale behandeling van de aanvraag toch blijkt dat verwijdering van de bomen wenselijk is, dan is verplanten van de bomen mogelijk.

- *korte beschrijving van de mate van noodzaak tot kap*

Gezien het beperkte particuliere belang en de geringe mate van ernstige hinder cq gevaarzetting is het verwijderingsbelang gering

Eindoordeel beoordeling kapaanvraag:

- *weging van het behoudsbelang ter opzichte van het verwijderingsbelang*

De groep van drie leilinden vormt een eenheid en een karakteristiek ensemble met de kopgevel van de huidige boerderij. De boerderij verdwijnt en daarmee het ensemble. Betoogt kan worden dat de groep daardoor een deel van haar monumentale waarde verliest. De bomen zijn echter van grote landschappelijke waarde en van de openbare weg goed zichtbaar. Daarentegen zijn de verwijderingsbelangen gering: er is geen sprake van gevaarzetting noch een maatschappelijk (verwijderings)belang.

- *motivering van het advies om ontheffing te weigeren*

Geadviseerd wordt de aanvraag voor een omgevngsvergunning ten behoeve van het vellen van de houtopstand van de Lijst te weigeren. De boomgroep heeft een goede toekomstverwachting en is in de toekomstige situatie een historische verwijzing naar de oude boerderij die daar ooit stond. Daarnaast kan de boomgroep zijn Top beeldbepalende waarden tot in lengte van jaren op deze plek vervullen. Het verwijderingsbelang (gevaarzetting of maatschappelijk belang) daarentegen is niet zodanig van aard dat dit verwijdering van de houtopstand rechtvaardigt. Bovendien wordt de nieuwbouw niet verhinderd door de instandhouding van deze boomgroep. Een duurzame relatie tussen bouw en boomgroep is mogelijk, mits bij afgifte van de omgevingsvergunning de voorwaarde wordt meegegeven dat tijdens de sloop en bouw adequate beschermingsmaatregelen getroffen worden ten behoeve van de boomgroep, bestaande uit…etc

- *compensatie (herplant, indien van toepassing)*

Niet van toepassing. Tenzij bij de integrale beoordeling van de aanvraag van de omgevingsvergunning wordt besloten het vellen van de houtopstand te toe te staan. In dat geval is het advies een herplantverplichting op te leggen, bestaande uit…..Daarnaast dient te worden gecompenseerd door aanwijzing van een vervangende boomgroep en voor deze opname in de Lijst te nomineren.

gemeente VOORSCHOTEN

Richtlijn beoordeling snoei en kap 'niet beschermwaardige' bomen 2013

Regelmatig melden bewoners en bedrijven van de gemeente overlast van bomen. Overlast kan in diverse vormen aanwezig zijn; zoals vallende bladeren, het wegnemen van zonlicht of last van vogels. Overlast is inherent aan een groene leefomgeving. De positieve factoren van groen wegen in principe zwaarder dan de overlast. Bomen zijn onder andere van belang vanwege hun positieve invloed op de leefbaarheid, gezondheid en duurzaamheid.

Een richtlijn voor de beoordeling van kap van bomen die niet zijn opgenomen in de beschermwaardige bomenlijst is nodig om transparantie te bieden aan ambtenaren en burgers. De richtlijn geldt voor bomen in eigendom en beheer van de gemeente Voorschoten die niet zijn opgenomen in de lijst beschermwaardige bomen. Voor de bomen op de lijst beschermwaardige bomen gelden andere eisen die beschreven zijn in de Algemene Plaatselijke Verordening en de Richtlijn beoordeling kapaanvragen voor deze bomen.

De volgende uitgangspunten zijn opgesteld:

- Bomen worden verwijderd of gesnoeid als ze overmatig veel schaduwoverlast opleveren. Dit is het geval als een tuin of balkon per dag (tussen 10 en 18 uur) meer dan 3 uur geheel (100%) in de schaduw ligt in de periode tussen 21 april en 21 augustus;
- Bomen worden verwijderd om het gewenste eindbeeld uit de groenstructuurvisie of het groenbeheerplan te bereiken (bijvoorbeeld dunning bij concurrentiegroei);
- Bomen worden verwijderd als ze binnen een halve meter van de erfgrens staan;
- Bomen worden verwijderd als ze slecht van kwaliteit zijn of een gevaar vormen voor hun omgeving;
- Bomen worden verwijderd als door een opduk van wortels een gevaarlijke situatie ontstaat en waarbij onder- of bovengrondse groeiplaatsverbetering geen positief duurzaam effect heeft;
- Bomen worden verwijderd als deze onevenredige financiele schade toebrengen aan eigendom van derden. Dit afgezet tegen de waarde van de boom;
- Bomen worden gesnoeid om aan wettelijke veiligheidseisen te voldoen;
- Bomen worden gesnoeid bij hinderlijke overhang over de private eigendomsgrens;
- Bomen worden gesnoeid ten behoeve van de duurzame ontwikkeling van de boom;
- Bomen worden niet verwijderd wanneer deze tot een laanstructuur behoren;
- Bomen worden niet verwijderd of gesnoeid vanwege vallende bladeren, vruchten of zaden;
- Bomen worden niet verwijderd of gesnoeid vanwege de aanwezigheid van vogelnesten rustplaatsen van vogels (vogelpoep) of de aanwezigheid van vleermuizen;
- Bomen worden niet verwijderd of gesnoeid vanwege groene aanslag of algenaanslag op bestrating, muren, daken etcetera;
- Bomen worden niet verwijderd of gesnoeid vanwege tijdelijke overlast door insecten in bomen, inclusief honingdauw en roetdauw;
- Bomen worden niet verwijderd of gesnoeid vanwege uitzichtbelemmering;

- Bomen worden niet verwijderd of gesnoeid vanwege allergieverschijnselen bij mensen;
- Het college van burgemeester en wethouders kan - eventueel op advies van de afdeling - afwijken van bovengenoemde uitgangspunten.

Aldus vastgesteld in de vergadering van het college van burgemeester en wethouders van 21 mei 2013.

secretaris

burgemeester

Richtlijn beoordeling kap-aanvraag Voorschoten



Bomen stichting

Oudegracht 201 bis 3511 NG Utrecht Tel. 030-2303510 Fax. 030-2310331
info@bomenstichting.nl www.bomenstichting.nl

Inhoud

Inleiding 3
1. Gemeentelijk groenbeleid 4
2. Kapbeleid 4
3. Behandeling kapaanvraag 7
4. Kapaanvragen enkelvoudige / meervoudige omgevingsvergunning 9
5. Beoordelen is objectiveren 9
5.1 Weging en motivering 10
5.2 Beoordelingsprotocol 11
5.2.1. Beoordeling van behoud 11
Waarde houtopstand 11
Korte beschrijving van de de intrinsieke waarde houtopstand 12
5.2.2 Beoordeling van het belang van verwijdering 13
Reden van kap 13
Mitigatie (alternatieven) 14
Korte beschrijving van de mate van noodzaak tot kap 14
5.3.3 Eindoordeel 14
Weging behoudsbelang / verwijderingsbelang 14
Motivering van het besluit/advies 15
Compensatie (indien van toepassing) 15
Bijlage: Fictief voorbeeld van beoordeling 17

© Bomenstichting januari 2011

Edwin Koot
Bomenbeleidsadviseur

Ruud Steggerda
Beleidsmedewerker

Inleiding

De gemeente Voorschoten heeft de groene leefomgeving hoog in het vaandel staan. Zij profileert zich als het groene dorp in de Randstad en als de groene long gemeente. Duidelijk is dat de groene ruimte een kernkwaliteit van Voorschoten is en moet blijven.

De gemeente is verantwoordelijk voor het instandhouden van de kwaliteit van de groene buitenruimte. Vandaar dat voor het kappen van waardevolle bomen in Voorschoten een omgevingsvergunning nodig is. Het beoordelen van kapaanvragen is geen routineklus. Temeer daar de Wabo (Wet algemene bepalingen omgevingsrecht) verplicht tot een snelle(re) en integrale besluitvorming.

Iedere kapaanvraag vraagt een zorgvuldige en consequente behandeling en afstemming met andere vergunningplichtige activiteiten. Op basis van alle relevante aspecten en belangen moet de gemeente een afgewogen oordeel vellen. De gemeente moet verlening danwel weigering van een omgevingsvergunning goed motiveren. Dat wil zeggen dat zij moet kunnen aantonen dat zij in redelijkheid niet tot een ander besluit had kunnen komen.

De vergunningaanvrager mag niet afhankelijk zijn van de willekeur van de behandelend ambtenaar. Het gemeentelijk besluit kan niet op subjectieve gronden gebaseerd zijn, maar moet het resultaat zijn van een objectieve afweging. De bezwaar- en beroepscommissie of de rechter zal het besluit van de gemeente terugdraaien wanneer blijkt dat dit besluit onvoldoende zorgvuldig is voorbereid en er geen evenredige belangenafweging heeft plaatsgevonden.

De Voorschotense structuurvisie 2005-2020 en de gebiedsgerichte welstandscriteria uit de welstandsnota geven op hoofdlijnen aanknopingspunten, maar geven nog onvoldoende houvast voor geobjectiveerde beoordelingen van kapaanvragen. De bomenbeleidsnota, die momenteel in voorbereiding is, kan als leidraad dienen bij een individuele beoordeling. De voorliggende ‘Richtlijn beoordeling kapaanvraag’ geeft ambtenaren praktische handvatten bij de individuele afweging door middel van een gestandaardiseerd beoordelingsprotocol.



Voorstraat Voorschoten

1. Gemeentelijk groenbeleid

De Lijst beschermwaardige bomen is een uitwerking van de groenstructuurvisie van de gemeente Voorschoten. Dientengevolge zijn de meeste geïnventariseerde bomen op de lijst terechtgekomen vanwege hun ruimtelijke kwaliteit. Deze bomen dragen in belangrijke mate bij aan de belevingswaarde van het dorp. Zowel ruimtelijk als architectonisch dragen ze bij aan de indeling van de openbare en zichtbare ruimte.

Het ruimtelijk beeld van de gemeente wordt gevormd door verschillende ruimtelijke structuren. Van oudsher zijn de verschillende landschapstypes verantwoordelijk voor de structuur en ontwikkeling van het (bebouwd) gebied. Groene enclaves zoals bosjes, parken, pleinen, begraafplaatsen en plantsoenen bepalen mede het ruimtelijk beeld.

Indien een boom of een bomenstructuur de samenhang en de opbouw van de stedenbouwkundige structuur en het landschap versterkt, dan is de waarde van de boom of bomenstructuur hoger. Bomen staan niet willekeurig verspreid. Er is een onderling verband doordat ze in rijen of groepen staan of er is een logisch verband met de omgeving. Zoals de laanbomen langs de invalswegen of de centrale boomgroep op het plein. Die samenhang is zeer waardevol.

Uiteraard gaat het natuurlijk niet alleen om ruimtelijke functies, maar ook om economische-, cultuurhistorische- en ecologische aspecten. Indien sprake is van een kapaanvraag in een gebied met ecologische waarde, dan zal beoordeeld moeten worden in hoeverre de boom bijdraagt aan die waarde. Voor een boom waar bijvoorbeeld al jaren vleermuizen of eekhoorns in huizen, kan in principe geen omgevingsvergunning verleend worden.

2. Kapbeleid

In de Algemeen Plaatselijke Verordening van de gemeente Voorschoten is het algemene kapverbod vervangen door het kapverbod voor aangewezen bomen, de zogeheten Lijst met waardevolle bomen. Deze Lijst is een levend document en geen statisch geheel. Het verdient dan ook aanbeveling de Lijst regelmatig (zeker eenmaal per vier jaar) te herzien en aan te vullen.

In december 2010 is het APV artikel in Voorschoten ten aanzien van het bewaren van houtopstanden voorlopig gewijzigd in:

Vergunning kan worden geweigerd:

a. *Indien het door de aanvrager gestelde maatschappelijk belang bij het vellen van de waardevolle boom of de houtopstand niet opweegt tegen het belang tot behoud van de monumentale boom of houtopstand op grond van de natuurwaarde, de landschappelijke, cultuurhistorische of beeldbepalende waarde van die boom of houtopstand;*
b. *Op grond van de gezondheidstoestand van de boom.*

Met deze voorlopige wijziging geeft de gemeente invulling aan de veranderde bescherming ten gevolge van het aanwijzen van beschermde houtopstanden en het daar aan gekoppelde vrijgeven van de overige bomen. Bij het werken met een Lijst is het echter zorgvuldig juridisch gebruik – zo blijkt ook uit jurisprudentie - daaraan geen vergunningstelsel, maar een ontheffingstelsel te koppelen. De achterliggende gedachte is dat de gemeente met de ingebruikname van de Lijst aangeeft dit de beschermwaardige bomen zijn waarvoor in beginsel slechts bij hoge uitzondering permissie wordt gegeven om te kappen. Daaraan geeft een ontheffingstelsel invulling. Een

vergunning wordt immers in twijfelgevallen in beginsel wél verleend. Terwijl een ontheffing bij interpretatieverschillen, bij gerede twijfel of bij tegenstrijdige deskundigenadviezen en vergelijkbare randgevallen *niet* wordt verleend. Een ontheffing is dus een uitdrukking van een juridisch voorzorgsbeginsel en doet recht aan de hogere beschermingsgraad. Dit betekent dat er zwaarwegende argumenten moeten zijn om een omgevingsvergunning te verlenen voor het vellen van een houtopstand van de Lijst. Met andere woorden: overlast, hinder of geringe economische belangen kunnen in beginsel het verlenen van een omgevingsvergunning niet rechtvaardigen.

NB: De Bomenstichting adviseert met nadruk om de definitieve versie van dit artikel van de APV te wijzigen in een ontheffingstelsel. Bovendien is uitbreiding van dit artikel met een aantal noodzakelijke bepalingen sterk aan te bevelen. Voor een substantieel deel van de publieke bomen is immers de 'vergunningplicht' afgeschaft. Uit jurisprudentie blijkt dat indien de gemeente geen specifieke bescherming biedt (bijvoorbeeld in de APV of in een bomenbeleidsplan), deze bomen als 'gewone bomen' worden gezien in de zin van het burenrecht. Dat betekent bijvoorbeeld dat een particulier van de gemeente kan eisen dat de publieke boom in de stoep wordt verwijderd danwel overhangende takken boven zijn erf worden verwijderd.

De Bomenstichting stelt voor het APV artikel te wijzigen in:

Artikel 4:10 Begripsbepalingen omgevingsvergunning voor het vellen van houtopstanden
In deze afdeling wordt verstaan onder:

a. *Vellen: rooien, met inbegrip van verplanten, alsmede het verrichten van handelingen die de dood of ernstige beschadiging of ontsiering van de houtopstand ten gevolge kunnen hebben.*
b. *Boomwaarde: de waarde die volgt uit de op het moment van aanvraag van toepassing zijnde rekenmethode zoals gehanteerd door de Nederlandse Vereniging van Taxateurs van Bomen (richtlijn NVTB), afgerond op hele euro's.*
c. *Bomeneffectanalyse: een standaard beoordeling van de gevolgen van de voorgenomen bouw of aanleg voor een boom, op basis van de landelijke richtlijnen van de Bomenstichting.*

Artikel 4:11 Verbod tot het vellen van een houtopstand

1. *Het bedoelde verbod behoudens ontheffing geldt eveneens voor houtopstand die is aangelegd op basis van een herplant- en instandhoudingsplicht op grond van de artikelen 4:11.4 en 4:11.5 van deze verordening*

2. *Het is verboden zonder ontheffing van het college een houtopstand te vellen of te doen vellen die voorkomt op de lijst met waardevolle bomen en houtopstanden die door het college is vastgesteld.*

3. *Ontheffing kan worden verleend indien alternatieven voor behoud nauwgezet zijn onderzocht, en wordt slechts bij uitzondering verleend indien:*
   a. een zwaarwegend algemeen maatschappelijk belang opweegt tegen duurzaam behoud van de monumentale boom of;
   b. naar boomdeskundige maatstaven instandhouding niet langer verantwoord is ter voorkoming van letsel of schade.

4. *Indien een ontheffing wordt verleend kunnen daaraan opschortende voorwaarden worden verbonden in het belang van flora- en faunabehoud en ter voorkoming van velling terwijl het besluit onderdeel van een bestuursrechtelijke procedure is.*

5. *Het bevoegd gezag kan als voorwaarde bij een ontheffing een herplantplicht opleggen.*
6. *Indien een houtopstand waarop het verbod tot vellen als bedoeld in deze afdeling van toepassing is, zonder ontheffing van het bevoegd gezag is geveld, dan wel op andere wijze tenietgegaan is, kan het college aan de zakelijk gerechtigde van de grond waarop zich de houtopstand bevond, dan wel aan degene die uit anderen hoofde tot het treffen van voorzieningen bevoegd is, de verplichting opleggen te herbeplanten overeenkomstig de aanwijzingen binnen een door hen te stellen termijn;*
7. *Wordt een verplichting als bedoeld in het vijfde of zesde lid opgelegd, dan kan daarbij worden bepaald binnen welke termijn de herbeplanting plaats dient te vinden en op welke wijze niet geslaagde herbeplanting moet worden vervangen.*
8. *Indien de houtopstand, waarop het verbod tot vellen als bedoeld in lid 1 van toepassing is, ernstig in het voortbestaan wordt bedreigd, kan het college aan de zakelijk gerechtigde van de grond waarop zich de houtopstand bevindt dan wel aan degene die uit anderen hoofde tot het treffen van voorzieningen bevoegd is, de verplichting opleggen om*
    a. *overeenkomstig de door hem te geven aanwijzingen binnen een door hen te stellen termijn voorzieningen te treffen, waardoor die bedreiging wordt weggenomen;*
    b. *een bomeneffectanalyse op te stellen en aan te bieden aan het bevoegd gezag*
9. *Degene aan wie een verplichting als bedoeld in het derde tot en met zevende lid is opgelegd, alsmede zijn rechtsopvolger, is verplicht daaraan te voldoen.*
10. *De afstand als bedoeld in artikel 5:42 Burgerlijk Wetboek wordt vastgesteld op 0,5 meter voor bomen en op nihil voor heesters en heggen.*
11. *Noodkap is bij direct dreigend gevaar toegestaan onder de voorwaarde dat de kwalificatie noodkap wordt gegeven door een gemeentelijk ambtenaar in het bezit van het Certificaat Boomveiligheidscontroleur danwel een European Tree Technician.*
12. *Het is verboden om bomen in eigendom van de gemeente:*
    a. *te beschadigen, te bekladden of te beplakken;*
    b. *daaraan snoeiwerk te verrichten, behoudens door de gemeente opgedragen boomverzorgende taken.*

Artikel 4: 12 Aanvraag ontheffing

1. *De ontheffing moet worden aangevraagd door of namens dan wel met toestemming van degene die krachtens zakelijk recht of door degene die krachtens publiekrechtelijke bevoegdheid gerechtigd is over de houtopstand te beschikken.*
2. *Indien het college daarom verzoekt wordt een bomeneffectanalyse en/of een boomwaardetaxatie overgelegd bij de aanvraag. De aanvraag wordt in die gevallen pas in behandeling genomen vanaf het moment dat het gevraagde document overgelegd is.*

3. Behandeling kapaanvraag

Ieder besluit rond een kapaanvraag van een boom van de Lijst waardevolle bomen dient zorgvuldig voorbereid te worden en op basis daarvan dient een evenredige belangenafweging plaats te vinden. Een zorgvuldige voorbereiding van een kapaanvraag wil zeggen dat de gemeente alle relevante feiten en belangen kent danwel onderzoekt. Een evenredige belangenafweging houdt in dat de gemeente alle voor- en nadelen van de aanvrager, derde-belanghebbenden en het vigerend (bomen)beleid in verhouding tot elkaar afweegt. De gemeentelijke motivering van het uiteindelijk besluit moet duidelijk maken dat de gemeente op basis van alle feiten en belangen in redelijkheid niet tot een ander besluit had kunnen komen. Alles draait bij de beoordeling van de kapaanvraag om een zorgvuldige motivering.

Het feit dat de gemeente Voorschoten bomen heeft aangewezen en op een gemeentelijke Lijst heeft gezet en daarnaast de vergunningplicht voor andere bomen heeft afgeschaft, houdt in dat deze bomen van de Lijst in hoge mate beschermwaardig zijn. Het is de gemeente Voorschoten ernst met de bescherming en duurzame instandhouding van haar aangewezen, beschermwaardige bomen. Individuele particuliere belangen of kleine maatschappelijke belangen zullen dus in de regel niet tot velling van een beschermde houtopstand leiden. Ofwel, het uitgangspunt voor houtopstanden voorkomend op de Lijst met waardevolle bomen is:

NIET KAPPEN, TENZIJ...

Analoog aan de systematiek die onder andere wordt gehanteerd bij de Flora en faunawet, is volgens het ’nee-tenzij’-principe kap alleen toegestaan indien er sprake is van een aantoonbaar zwaarwegend maatschappelijk belang en bij gebrek aan alternatieven. Is behoud niet mogelijk, dan dient het compensatiebeginsel gestalte te krijgen in de vorm van mitigatie of compensatie. In volgorde van voorkeur:

1. Behoud:
   De boom kan, gelet op de conditie en levensverwachting en (indien van toepassing) in het licht van het voorgenomen werk (bouw, aanleg of groeiplaatswijziging), in zijn huidige verschijningsvorm, duurzaam op deze plek behouden blijven.

2. Mitigatie:
   Het verminderen van nadelige effecten van ingrepen/activiteiten op de omgeving door bepaalde maatregelen. Daarbij kan gedacht worden aan groeiplaatsverbetering om de levensverwachting van de boom te verbeteren. In relatie tot andere werkzaamheden (bouw of aanleg) dient bekeken te worden of deze op een alternatieve wijze kunnen worden uitgevoerd (denk aan verschuiving bouwvolume, zwevend funderen, verplanten boom of gestuurd boren).

3. Compensatie:
   Het creëren van nieuwe waarden die vergelijkbaar zijn met de verloren gegane waarden. Gaat het om volledig onvervangbare waarden dan heeft compensatie betrekking op het creëren van zo vergelijkbaar mogelijke waarden. In tegenstelling tot mitigerende maatregelen kunnen compenserende maatregelen ook buiten het beheersgebied van een werk liggen. Daarbij geldt als uitgangspunt dat compensatie in principe in de directe omgeving van de ingreep moet plaatsvinden en zoveel mogelijk aansluitend aan een gebied met vergelijkbare waarden.

Behoud is de eerste optie die bekeken wordt. In geval van (breuk)gevaarlijke bomen op drukke plekken is behoud in beginsel niet mogelijk. Gevaarzetting (voorkomen van letsel of schade) is een

groot maatschappelijk belang. Indien gevaarzetting de reden tot de kapaanvraag is, moeten voorafgaand aan een eventuele ontheffing wel de (boomverzorgings) alternatieven voor kap nauwgezet onderzocht zijn en als onmogelijk of zeer onwenselijk zijn aangemerkt.

Mitigatie betekent dat indien bouw of aanleg ter plaatse van de beschermde houtopstand de reden tot de kapaanvraag is, allereerst duidelijk moet zijn dat met de realisatie van bouw of aanleg een groot maatschappelijk belang gemoeid is. Dat dus het particuliere belang overstijgt. Daarbij is het logisch dat alternatieven onderzocht moeten zijn. Uitwijkmogelijkheden, andere bouwlocaties, innovatieve wortelsparende bouw of aanleg, opties tot bouwaanpassingen moeten allen beoordeeld zijn en als onmogelijk of zeer onwenselijk zijn aangemerkt.

Met compensatie wordt beoogd de oude situatie te herstellen. In Voorschoten wordt in beginsel een herplantplicht opgelegd, tenzij er zwaarwegende argumenten zijn om dit niet te doen of er andere compensatiemaatregelen mogelijk of wenselijk zijn. De compensatieplicht kan niet hoger zijn dan de monetaire waarde van de te kappen bomen zoals getaxeerd volgens de meest recente richtlijnen van de Nederlandse Vereniging van Taxateurs van bomen. Dit betekent in de praktijk: hoe groter de boom, hoe zwaarder de herplantplicht. Uitgangspunt is dat bomen van de Lijst ter plaatse één op één gecompenseerd worden. In uitzonderlijke gevallen kan worden gekozen voor herplant van meerdere kleine bomen. Of compensatie in de vorm van bijvoorbeeld een gevel- of daktuin. Of indien niet ter plaatse of in de directe omgeving kan worden herplant, compensatie elders in de gemeente. Of financiële compensatie door middel van een bijdrage in het gemeentelijk herplantfonds.

NB: De gemeente Voorschoten legt haar prioriteit bij de bescherming van de bomen van de Lijst. Dit betekent echter niet dat daarmee andere bomen waardeloos zijn. Alleen kunnen deze bomen om minder dringende redenen en zonder omgevingsvergunning gekapt worden. Bij bouw- of aanlegprojecten waarbij niet-Lijst bomen gemoeid zijn moet nog wel degelijk het groenbelang in de projectafweging en in de motivering van het besluit meegenomen worden. De gemeente Voorschoten voert immers een stringent groenbeleid.



Boomfeestdag 2010

4. Kapaanvragen enkelvoudige / meervoudige omgevingsvergunning

Er zijn kapaanvragen in soorten en maten. Soms gaat het puur alleen om de kap van een boom, in andere gevallen is er een relatie met een andere activiteit. Er moet daarom verschil gemaakt worden tussen een *enkelvoudige omgevingsvergunning* en een *meervoudige omgevingsvergunning.*

- Enkelvoudige omgevingsvergunning:
  Een aanvraag waarbij het alleen gaat om de activiteit ‘vellen van een houtopstand’.
- Meervoudige omgevingsvergunning:
  Een aanvraag waarbij het gaat om een project waar meerdere activiteiten plaatsvinden (bv: slopen, bouwen en vellen).

In dat laatste geval zal het ‘*interne kapadvies’* om ontheffing te verlenen danwel te weigeren naast de *interne adviezen* inzake bouwen en slopen gelegd moeten worden. Daarna volgt een en afstemming en afweging wordt het besluit genomen al dan niet een omgevingsvergunning te verlenen ten behoeve van de meervoudige aanvraag. In die gevallen ligt de eindverantwoordelijkheid van het uiteindelijk besluit dus niet meer bij de behandelend ambtenaar van de kapaanvraag. Het kan immers zijn dat hij/zij op basis van het groenbeleid een negatief kapadvies geeft, terwijl een andere afdeling voor hetzelfde project een positief bouwadvies geeft. De behandelaar van de omgevingsvergunning zal dan een afweging moeten maken en moeten motiveren waarom de omgevingsvergunning wordt verleend of geweigerd.

In geval van een enkelvoudige aanvraag zal het ‘interne kapadvies’ automatisch leiden tot het verlenen danwel weigeren van de omgevingsvergunning voor de activiteit ‘vellen van een houtopstand’.

NB: In de praktijk wordt in veel gemeenten slechts gesproken van een omgevingsvergunning indien sprake is van een *meervoudige* omgevingsvergunning. In de andere (enkelvoudige) gevallen hanteert men de oude benaming, zoals een bouwvergunning of een kapvergunning.

5. Beoordelen is objectiveren

Iedere kapaanvraag is uniek en vergt een maatwerk afweging. Die afweging vindt wel plaats volgens een vast stramien. Het uiteindelijk besluit is niet willekeurig, maar zorgvuldig tot stand gekomen op basis van een evenredige afweging van belangen. Die belangen moeten dus eerst goed op waarde geschat worden. Dit houdt in dat de redenen van zowel verwijdering als van behoud geobjectiveerd moeten worden.

De reden van verwijdering van de boom kan sterk verschillen. En hetzelfde geldt voor de reden van behoud. Kortom: de aanvraag van een omgevingsvergunning voor het vellen van een houtopstand moet in perspectief geplaatst worden.

Uiteraard speelt de intrinsieke waarde van de desbetreffende houtopstand een belangrijke rol bij de behandeling van een kapaanvraag. Weliswaar betreft het altijd bomen van de Lijst, die dus stuk voor stuk waardevol zijn, maar niet allemaal even waardevol of onvervangbaar. De lindes aan de Voorstraat zijn bijvoorbeeld duidelijk van een andere categorie dan de aangewezen bomen in de Woelwijklaan. Dit verschil in waarde moet ook in de beoordeling van de kapaanvraag duidelijk naar voren komen. Ofwel: er moeten verschillende categorieën komen voor de diverse boomwaarden.

Indien sprake is van een ecologische topwaarde, dan zal de beoordeling van een omgevingsvergunning onderdeel moeten zijn van een veel bredere ‘groentoets’. Dat wil zeggen dat bij een concrete ruimtelijke ontwikkeling op die locatie een inventarisatie plaats moet vinden van de kenmerkende groene elementen. Dus bijvoorbeeld ook van de ‘rode lijst’ soorten, ofwel de beschermde dier- en plantensoorten. De toets moet nagaan in hoeverre het te realiseren plan de waarde van dat groene element aantast en in hoeverre kap van de boom deze waarde ondermijnt.

De kapaanvraag moet altijd in zijn context beoordeeld worden. Een kapaanvraag voor alle laanbomen in het kader van een grote infrastructurele reconstructie vraagt een andere afweging dan die van een grote kastanje die de achtergevel dreigt te ontzetten. In het eerste geval is de impact van de kap groter en spelen meer en grotere belangen mee. De afhandeling van de aanvraag is complexer. Het uiteindelijk besluit vraagt een uitgebreidere motivering.

Objectiveren betekent dat de situatie vergeleken wordt met andere situaties binnen de gemeentegrenzen. De gemeente gaat na wat de waarde is van deze boom ten opzichte van andere bomen. Aan de andere kant beoordeelt zij bijvoorbeeld de mate van ernstige hinder ten opzichte van andere plekken binnen de gemeente. Voor het objectiveren wordt zoveel mogelijk naar concreet beleid verwezen, zoals vastgelegd in beleidsplannen, structuurplannen of bestemmingsplannen.

NB: De gemeente Voorschoten hanteert het standpunt dat er normale vormen van hinder zijn die verbonden zijn aan de aanwezigheid van bomen, zoals afvallend blad, vruchten of zaden, honingdauw en lichtonttrekking, welke *niet* onder ernstige hinder verstaan worden.
De gemeente dient de overlast die ervaren wordt wel serieus te nemen. Zij kan meedenken over andere oplossingen, maar zal zeer terughoudend moeten zijn met het honoreren van overlast redenen. De kans is namelijk aanwezig dat na toekenning van een omgevingsvergunning op deze gronden meer kapverzoeken binnen komen, die dan niet geweigerd kunnen worden (precedentwerking).

NB: Het is belangrijk om de motivering van het individuele besluit een omgevingsvergunning te verlenen of te weigeren, goed te documenteren. Daar kan bij komende beoordelingen op teruggevallen worden. De zorgvuldige documentatie zorgt er in ieder geval voor dat de kwaliteit van de beoordeling wordt gewaarborgd. Het beleid ten aanzien van het verlenen van omgevingsvergunningen moet namelijk consistent zijn.

5.1 Weging en motivering

Een zorgvuldige beoordeling van een kapaanvraag betekent dat deze afgewogen en reproduceerbaar is. De gemeente mag bij een kapaanvraag in redelijkheid niet tot een ander besluit kunnen komen. Dat vereist een nauwgezette weging tussen de belangen van verwijdering en de belangen van behoud en een deugdelijke motivering. Er moet sprake zijn van een evenredige afweging. Voor een tijdelijke bouwkeet een omgevingsvergunning afgeven voor een boom van de Lijst is niet uit te leggen.

Het besluit moet gemotiveerd zijn op basis van vigerend beleid, relevante feiten en omstandigheden. Alles draait om de motivering van de gemeente. Dat betekent dat ieder besluit om een ontheffing van het kapverbod te verlenen of juist te weigeren moet zijn onderbouwd met een kort, helder en solide betoog. De argumentatie in het betoog kan slechts tot één conclusie leiden: het besluit (of in geval van een meervoudige aanvraag: het interne kapadvies) de omgevingsvergunning te verlenen danwel te weigeren.

Bij landelijk monumentale bomen of grootschalige projecten wordt een grondige motivering verlangt van de gemeente. In die gevallen worden meerdere criteria voor behoud en voor verwijdering beschreven en wordt met redenen omkleed waarom de gemeente tot het uiteindelijk besluit is gekomen. Voor kleine projecten of eenvoudige kwesties volstaat een korte motivering. De weging kan dan bijvoorbeeld gebaseerd zijn op slechts enkele evidente criteria.

NB: Het uitgangspunt is om te beoordelen of de desbetreffende houtopstand *duurzaam* op deze standplaats kan blijven staan.

5.2 Beoordelingsprotocol

De gemeente Voorschoten hanteert een beoordelingsprotocol. Bij iedere kapaanvraag voor een boom van de Lijst wordt dezelfde systematische werkwijze gehanteerd:

1. Beoordeling van het belang van behoud:
   - de waarde van de houtopstand aan de hand van een checklist
   - korte beschrijving van de intrinsieke waarde van de houtopstand
2. Beoordeling van het belang van verwijdering:
   - de reden van de kap
   - mitigatie (alternatieven, indien van toepassing)
   - korte beschrijving van de mate van noodzaak tot kap
3. Eindoordeel
   - weging van het behoudsbelang ten opzichte van het verwijderingsbelang
   - motivering van het besluit/advies om ontheffing te verlenen/weigeren
   - compensatie (herplant, indien van toepassing)

5.2.1. Beoordeling van behoud

Alle bomen in Voorschoten die voorkomen op de Lijst met waardevolle bomen zijn daar met reden op terecht gekomen. Bij de beoordeling van een kapaanvraag hoeft de gemeente dus niet meer aan te tonen dàt ze waardevol zijn, maar zij moet wel aangeven waaróm deze specifieke boom als waardevol is aangemerkt.

- ***Waarde houtopstand***

De onderstaande checklist biedt een handvat voor het bepalen van de waarde van de houtopstand van de Lijst. Het voordeel van een beoordeling aan de hand van een checklist is dat er geen criteria vergeten worden. Nadeel is dat onmogelijk is om een waterdichte checklist te ontwerpen die in alle situaties voorziet. In de meeste gevallen geeft de checklist echter duidelijke aanknopingspunten voor de beargumentering.

Checklist:

Ruimtelijke structuur

Hoofd groenstructuur/bestemmingsplan	Top
Neven groenstructuur	Hoog
Niet in groenstructuur	Normaal

Lijst beschermwaardige bomen

Landelijk monumentaal	Top
Locaal monumentaal	Hoog
Toekomstboom/ vergunningplichtig	Normaal

Natuur/Ecologische waarde	
Ecologische topwaarde	Top
Ecologische waardevol	Hoog
Ecologisch niet bijzonder	Normaal
Leefbaarheid	
Uitzonderlijke boom	Top
Bijzondere boom	Hoog
Geen van beide	Normaal
Esthetische waarde	
Beeldbepalend voor de gemeente	Top
Beeldbepalend voor de wijk	Hoog
Beeldbepalend voor de directe omgeving	Normaal
Cultuurhistorie	
Geworteld in Voorschotense geschiedenis	Top
Ensemble met omgeving	Hoog
Geen van beide	Normaal
Duurzaamheid	
Toekomstverwachting > 15 jaar	Top
Toekomstverwachting 15 jaar	Hoog
Toekomstverwachting < 15 jaar	Normaal

Ter illustratie nemen we het criterium ‘esthetische waarde’ van een boom. De gemeente deelt deze waarde onder in drie categorieën:

Top:	Beeldbepalend voor de gemeente
Hoog:	Beeldbepalend voor de wijk
Normaal:	Beeldbepalend voor de directe omgeving

Bomen die staan op markante plekken in de gemeente, zoals in het centrum of langs belangrijke invalspoorten van de gemeente, of imposante bomen op plekken die veel Voorschotenaren kennen (bijvoorbeeld de reus op het schoolplein) horen in de Top categorie. Bomen met een iets minder grote uitstraling maar toch zeer kenmerkend voor het dorp of de stadskern komen dan in de Hoge categorie. De laagste klasse bevat bomen die alleen voor de plek waar ze staan (bijvoorbeeld de tuin) een toegevoegde waarde hebben.

Iedere waarde kan op een vergelijkbare wijze ingedeeld worden. In de hoogste categorie van cultuur-historische waarden komen bijvoorbeeld de bomen die een belangrijke rol hebben gespeeld in de geschiedenis van de gemeente, zoals de linde die in 2009 verplant is naar de rotonde Leidseweg - Raadhuislaan.

- ***Korte beschrijving van de de intrinsieke waarde houtopstand***

De beoordeelde criteria uit de checklist bieden aanknopingspunten voor de korte beschrijving van de houtopstand. De waarde van een houtopstand is geen eenvoudige optelsom. Ofwel: driemaal ‘Top’ is niet per definitie beter dan tweemaal ‘Top’. De checklist is louter bedoeld om de belangrijkste waarden naar voren te halen. De belangrijkste waarden worden eruit gehaald om de intrinsieke waarde van de houtopstand te specificeren.

De uiteindelijke beschrijving is een heldere *karakterisering* van de houtopstand. Het gaat om een laan of en groep bomen of een solitair, met een beeldbepalende uitstraling voor de gemeente Voorschoten, dat een sterk ensemble vormt met het gemeentelijk monument er achter en/of die geplant is ter herdenking van...etc. Deze specifieke karakterisering van de houtopstand speelt een belangrijke rol bij de weging van belangen (zie 3.)

5.2.2 Beoordeling van het belang van verwijdering

De plaatselijke verordening geeft twee criteria voor het verwijderingsbelang:

a. veiligheid
b. maatschappelijk belang

- ***Reden van kap***

Overlast of hinder zijn in beginsel geen criteria voor verwijdering. Bladval, zaden, 'plak', allergie, het opdrukken van bestrating of lichtbeneming worden - zoals eerder gesteld - niet als zwaarwegend aangemerkt. Het betreft immers beschermwaardige bomen. Het is zaak dat alleen in gevallen van ernstige hinder de reden van verwijdering zwaar wordt meegewogen bij de besluitvorming. Ernstige hinder die bovendien structureel van aard is. Bijvoorbeeld wanneer de boom echt te groot is geworden voor zijn standplaats en er geen sprake meer is van een duurzaam ensemble met het woonhuis er pal achter, omdat de boom door zijn diktegroei de voorgevel ontzet.

Bij vermeende gevaarzetting voor de omgeving (angst dat de boom omvalt of afbreekt) is het van belang na te gaan of objectief gezien sprake is van een onomkeerbare slechte conditie of breukgevaarlijkheid. Dat kan middels een visuele boomcontrole (Visual Tree Assessment) door een boomspecialist. Het verdient aanbeveling om iedere particuliere kapaanvraag – standaard - te (laten) onderbouwen met een advies van een bomenspecialist. Daarmee kan in de meeste gevallen een heleboel discussie worden weggenomen. Bij het verwijderen van een bijzondere boom kunnen de emoties echter hoog oplopen. Bestaat het vermoeden dat dit bij deze boom het geval zal zijn, dan is het raadzaam om een onafhankelijke tweede mening te vragen bij een andere boomspecialist, om te beoordelen of de boom nu direct gevaarlijk is of nog een aantal jaar meekan.
In verschillende steden, waaronder Den Haag bestaat een zogeheten monumentale bomencommissie, bemenst door vrijwilligers met boomdeskundigheid, waaraan in dergelijke gevallen een onafhankelijk advies gevraagd wordt.

Het is belangrijk na te gaan of het verwijderingsbelang het particuliere belang al dan niet ontstijgt. In de verordening staat immers dat alleen een groot *maatschappelijk* belang mogelijk kan leiden tot de kap van een boom van de Lijst. Dat moet in ieder geval beoordeeld worden of en in welke mate sprake is van een maatschappelijk belang. De realisatie van een particuliere –vergunningplichtige- aanbouw dient in beginsel geen maatschappelijk belang. Van een maatschappelijk belang kan wel sprake zijn bij de uitbreiding van de wachtkamer van een dokter.

Een zwaarwegend maatschappelijk belang is niet synoniem aan een economisch belang. Uiteraard spelen financiën wel een rol, maar dit argument speelt zelden een doorslaggevende rol omdat het economisch gewin meestal van tijdelijke aard is. Terwijl de monumentale boom nog tientallen jaren zijn functies op die plek kan vervullen. De nadruk bij deze beoordeling moet liggen bij het zwaarwegend zijn van het maatschappelijk belang. Ofwel de mate waarin een project ten goede komt aan een (substantieel deel van) de Voorschotense gemeenschap. Een noodzakelijke uitbreiding van een schoolgebouw bijvoorbeeld, dat niet op een andere plek kan.

- ***Mitigatie (alternatieven)***

Alle eventuele mitigatiemaatregelen (alternatieven) zijn er op gericht om de houtopstand duurzaam in stand te houden. Dat betekent dat de maatregelen structurele oplossingen moeten bieden. Blijkt bij de beoordeling dat het alternatief onvoldoende structureel van aard is, dan wordt het alternatief als onhaalbaar of onwenselijk aangemerkt.

In veel gevallen zijn alternatieven voor kap mogelijk, zoals snoei of groeiplaatsverbetering.
De gemeente gaat na of alternatieven voor kap in voldoende mate zijn overwogen in relatie tot de reden van de kapaanvraag. Is de reden tot kap bijvoorbeeld gevaarzetting, dan dient beoordeeld te worden of snoei of verankering een duurzaam alternatief vormt voor kap. Gaat het om ernstige hinder, dan moet zijn nagegaan of andere maatregelen zijn te treffen om de overlastervaring te verminderen, bijvoorbeeld door snoei.

In geval van een aanvraag van een meervoudige omgevingsvergunning moet beoordeeld worden of bouw of aanleg niet boomsparend kunnen worden uitgevoerd. Bijvoorbeeld door zwevend te funderen of het bouwblok anders of elders te situeren. Men kan echter ook denken aan groeiplaatscompensatie. Indien men voornemens is om een deel van de doorwortelbare ruimte van de boom te bebouwen, dient te worden nagegaan of men elders doorwortelbare ruimte kan creëren of de kwaliteit van de overgebleven groeiplaats kan verbeteren.

Indien behoud op de huidige standplaats niet mogelijk is, dan is onderzoek naar de mogelijkheid en wenselijkheid van verplanten een nader te beoordelen mitigatiemaatregel.

- ***Korte beschrijving van de mate van noodzaak tot kap***

In de korte beschrijving wordt ingegaan op de essentie van de reden tot kap. Deze is gebaseerd op één of meer van de volgende argumenten:

- Alternatieven voor kap zijn nauwgezet onderzocht en onverantwoord of onmogelijk bevonden (onvoldoende duurzaam)
- Er is sprake van een zwaarwegend algemeen maatschappelijk belang
- Instandhouding van de houtopstand is naar boomdeskundige maatstaven niet langer verantwoord (ter voorkoming van letsel of schade)

Uiteraard dienen in de beschrijving de meest evidente argumenten kort en helder gemotiveerd te worden. Bijvoorbeeld: ‘de boom is breukgevaarlijk. Mitigerende maatregelen als drastische snoei zijn niet wenselijk, vanwege het niet-duurzame karakter hiervan. Op basis van de VTA inspectie is de kans op breuk op korte termijn mogelijk. Gezien de drukke verkeerssituatie is de kans op letsel of schade hoog.’ Of: ‘Verwijdering noodzakelijk vanwege uitbreiding zorgcentrum. Zelfs in de compacte bouwvariant komt het gebouw te dicht op de stam. Geen bouwalternatieven voor handen. Verplanting niet haalbaar. Grote behoefte aan uitbreiding zorgfunctie.’

5.3.3 Eindoordeel

Het eindoordeel is een gemotiveerde afweging tussen enerzijds het belang van behoud en anderzijds het belang van verwijdering.

- ***Weging behoudsbelang / verwijderingsbelang***

De twee beschrijvingen van zowel het verwijderingsbelang als het behoudsbelang spelen een sleutelrol bij de uiteindelijke beoordeling. Stel dat de grootste waarde van de houtopstand is gelegen in het feit dat de groep bomen een poortfunctie heeft voor de wijk, dan kan een bijvoorbeeld een deel van de bomen zonder waardeverlies gekapt worden, zolang de poortfunctie

in stand blijft. Een monumentale laanbeplanting kan op deze wijze duurzaam behouden blijven, doordat er tussentijds op plekken verjongd kan worden. Zou in de beschrijving staan dat iedere individuele boom in de laan van monumentale waarde is, dan is laanbeheer een stuk lastiger te realiseren.

Een essentieel onderdeel van het beoordelen van een kapaanvraag is het onderzoek naar mogelijke alternatieven. Wellicht is de overlast te verhelpen door een snoeiadvies. Of hoeft te boom niet verwijderd te worden door de fundering zwevend aan te leggen. Een omgevingsvergunning kan ook gedeeltelijk verleend worden, bijvoorbeeld voor een aantal bomen in plaats van voor de hele groep. Of onder voorwaarden verleend worden. Bijzondere voorwaarden betreffen met name de herplantplicht en de bijbehorende voorschriften. Ook kunnen bijvoorbeeld voorwaarden worden opgenomen ter bescherming van de overige bomen tegen beschadiging. Een omgevingsvergunning kan ook afgegeven worden voor bijvoorbeeld een kroonsnoei van 30% of het verplanten van de boom.

De beoordeling komt aan op de afweging van belangen. Het is en blijft maatwerk. Het bederven van uitzicht zal over het algemeen niet als zwaarwegend verwijderingsargument beschouwd worden. Echter, wanneer de desbetreffende beschermwaardige boom pal voor het raam staat van een aan huis gekluisterde bewoner, kan de gemeente gemotiveerd afwijken van haar beleidsuitgangspunt. Bijvoorbeeld door een omgevingsvergunning af te geven onder voorwaarde van een forse herplant.

- ***Motivering van het besluit/advies***

De motivering van het besluit of advies om een omgevingsvergunning te verlenen danwel te weigeren moet helder en bondig geformuleerd worden. Uit de beschrijving komt duidelijk naar voren dat de gemeente een evenredige afweging heeft gemaakt, waarbij de relevante feiten en belangen in ogenschouw zijn genomen. Bijvoorbeeld: ‘De uitbreiding van het zorgcentrum is een maatschappelijke noodzaak. Alternatieve bouwlocaties of – bouwwijze blijken uit onderzoek niet haalbaar cq duurzaam behoud van de houtopstand op te leveren. Behoud van de houtopstand op deze locatie lijkt niet haalbaar. Het betreft echter een eik van grote (landelijke) importantie. Uniek voor Voorschoten. Het interne groenadvies luidt: niet kappen vanwege de buitengewone groene waarden van de boom. Indien bij de integrale besluitvorming tussen ‘kapvergunning’ en ‘bouwvergunning’ besloten wordt om de bouw door te laten gaan, is het verzoek om een hoogwaardige herplant op te leggen, bestaande uit….etc’

- ***Compensatie (indien van toepassing)***

Indien behoud en mitigerende maatregelen niet mogelijk zijn, wordt beoordeeld op welke wijze de waarden in de oude situatie hersteld kunnen worden. in beginsel wordt er altijd een herplantplicht opgelegd.

Het voorschrift behorende bij de omgevingsvergunning tot het vellen van een houtopstand van de Lijst, bevat standaard de bepalingen waar, wanneer, met welke boomsoort, de maatvoering en het aantal bomen dat moet worden herplant. In volgorde van wenselijkheid:

1. herplant ter plekke, in het eerste erop volgende plantseizoen;
2. herplant in de directe omgeving, in het eerste erop volgende plantseizoen;
3. herplant ter plekke, in aansluiting op de reconstructie uiterlijk 1 jaar na gereedkomen van het project;
4. herplant in de directe omgeving, in aansluiting op de reconstructie uiterlijk 1 jaar na gereedkomen van het project.

NB: Omdat het gaat om het herstel van het verlies van een boom van de Lijst waardevolle bomen wordt in Voorschoten naast compensatie door herplant in beginsel ook een andere boom (niet behorend tot de Lijst en het liefst in de directe omgeving) aan de Lijst toegevoegd (of genomineerd om toegevoegd te worden op het moment dat de Lijst periodiek wordt herzien). Op deze wijze wordt voorkomen dat de Lijst successievelijk wordt uitgehold.



Verplantte linde op rotonde Leidseweg – Raadhuislaan

Bijlage: Fictief voorbeeld van beoordeling

Casus 1:
Sloop en moderne nieuwbouw op de plaats van een oude boerderij (geen monument) met drie karakteristieke leilinden. Voor deze bomen is tevens een kapvergunning aangevraagd, omdat ze te dicht op de nieuwe gevel komen te staan.

Beoordeling van het belang van behoud:

- *de waarde van de houtopstand aan de hand van een checklist*

Lijst beschermwaardige bomen
Locaal monumentaal Hoog
Esthetische waarde
Beeldbepalend voor de gemeente Top
Cultuurhistorie
Ensemble met omgeving Hoog
Duurzaamheid
Toekomstverwachting > 15 jaar Top

- *korte beschrijving van de intrinsieke waarde van de houtopstand*

De groep van drie leilinden vormt een eenheid en een karakteristiek ensemble met de kopgevel van de boerderij, typerend voor het Zuid Hollands landschap. Het is een beeldbepalende groep bomen, die goed zichtbaar is van de openbare weg, met een duidelijke landschappelijke waarde. De groep linden kan onder de huidige condities nog tientallen jaren mee.

Beoordeling van het belang van verwijdering:

- *de reden van de kap*

Gevaarzetting voor nieuwe gevel wordt opgegeven als reden voor kapaanvraag. De nieuwe gevel komt op dezelfde afstand van de huidige gevel te staan (2 meter). Aanvrager geeft geen onderbouwing van zijn vermoeden dat de bomen op termijn de gevel zullen ondermijnen. Boomspecialistisch oordeel: het betreft leibomen waarvan de diktegroei en wortelgroei beperkt zullen blijven. De conditie en levensverwachting van de bomen is goed. Tussen nieuwbouw en bomen is in beginsel een duurzame relatie mogelijk.

Verwijdering van de houtopstand dient geen maatschappelijk belang. En het particulier belang is zeer beperkt.

- *mitigatie (alternatieven, indien van toepassing)*

Alternatieven zijn niet noodzakelijk. De nieuwbouw is vanuit boomtechnisch oogpunt haalbaar met duurzaam behoud van deze groep leilinden. Indien bij de integrale behandeling van de aanvraag toch blijkt dat verwijdering van de bomen wenselijk is, dan is verplanten van de bomen mogelijk.

- *korte beschrijving van de mate van noodzaak tot kap*

Gezien het beperkte particuliere belang en de geringe mate van ernstige hinder cq gevaarzetting is het verwijderingsbelang gering

Eindoordeel beoordeling kapaanvraag:

- *weging van het behoudsbelang ten opzichte van het verwijderingsbelang*

De groep van drie leilinden vormt een eenheid en een karakteristiek ensemble met de kopgevel van de huidige boerderij. De boerderij verdwijnt en daarmee het ensemble. Betoogt kan worden dat de groep daardoor een deel van haar monumentale waarde verliest. De bomen zijn echter van grote landschappelijke waarde en van de openbare weg goed zichtbaar. Daarentegen zijn de verwijderingsbelangen gering: er is geen sprake van gevaarzetting noch een maatschappelijk (verwijderings)belang.

- *motivering van het advies om ontheffing te weigeren*

Geadviseerd wordt de aanvraag voor een omgevingsvergunning ten behoeve van het vellen van de houtopstand van de Lijst te weigeren. De boomgroep heeft een goede toekomstverwachting en is in de toekomstige situatie een historische verwijzing naar de oude boerderij die daar ooit stond. Daarnaast kan de boomgroep zijn Top beeldbepalende waarden tot in lengte van jaren op deze plek vervullen. Het verwijderingsbelang (gevaarzetting of maatschappelijk belang) daarentegen is niet zodanig van aard dat dit verwijdering van de houtopstand rechtvaardigt. Bovendien wordt de nieuwbouw niet verhinderd door de instandhouding van deze boomgroep. Een duurzame relatie tussen bouw en boomgroep is mogelijk, mits bij afgifte van de omgevingsvergunning de voorwaarde wordt meegegeven dat tijdens de sloop en bouw adequate beschermingsmaatregelen getroffen worden ten behoeve van de boomgroep, bestaande uit…etc

- *compensatie (herplant, indien van toepassing)*

Niet van toepassing. Tenzij bij de integrale beoordeling van de aanvraag van de omgevingsvergunning wordt besloten het vellen van de houtopstand te toe te staan. In dat geval is het advies een herplantverplichting op te leggen, bestaande uit…..Daarnaast dient te worden gecompenseerd door aanwijzing van een vervangende boomgroep en voor deze opname in de Lijst te nomineren.

gemeente VOORSCHOTEN

Richtlijn beoordeling snoei en kap 'niet beschermwaardige' bomen 2013

Regelmatig melden bewoners en bedrijven van de gemeente overlast van bomen. Overlast kan in diverse vormen aanwezig zijn; zoals vallende bladeren, het wegnemen van zonlicht of last van vogels. Overlast is inherent aan een groene leefomgeving. De positieve factoren van groen wegen in principe zwaarder dan de overlast. Bomen zijn onder andere van belang vanwege hun positieve invloed op de leefbaarheid, gezondheid en duurzaamheid.

Een richtlijn voor de beoordeling van kap van bomen die niet zijn opgenomen in de beschermwaardige bomenlijst is nodig om transparantie te bieden aan ambtenaren en burgers. De richtlijn geldt voor bomen in eigendom en beheer van de gemeente Voorschoten die niet zijn opgenomen in de lijst beschermwaardige bomen. Voor de bomen op de lijst beschermwaardige bomen gelden andere eisen die beschreven zijn in de Algemene Plaatselijke Verordening en de Richtlijn beoordeling kapaanvragen voor deze bomen.

De volgende uitgangspunten zijn opgesteld:

- Bomen worden verwijderd of gesnoeid als ze overmatig veel schaduwoverlast opleveren. Dit is het geval als een tuin of balkon per dag (tussen 10 en 18 uur) meer dan 3 uur geheel (100%) in de schaduw ligt in de periode tussen 21 april en 21 augustus;
- Bomen worden verwijderd om het gewenste eindbeeld uit de groenstructuurvisie of het groenbeheerplan te bereiken (bijvoorbeeld dunning bij concurrentiegroei);
- Bomen worden verwijderd als ze binnen een halve meter van de erfgrens staan;
- Bomen worden verwijderd als ze slecht van kwaliteit zijn of een gevaar vormen voor hun omgeving;
- Bomen worden verwijderd als door een opdruk van wortels een gevaarlijke situatie ontstaat en waarbij onder- of bovengrondse groeiplaatsverbetering geen positief duurzaam effect heeft;
- Bomen worden verwijderd als deze onevenredige financiële schade toebrengen aan eigendom van derden. Dit afgezet tegen de waarde van de boom;
- Bomen worden gesnoeid om aan wettelijke veiligheidseisen te voldoen;
- Bomen worden gesnoeid bij hinderlijke overhang over de private eigendomsgrens;
- Bomen worden gesnoeid ten behoeve van de duurzame ontwikkeling van de boom;
- Bomen worden niet verwijderd wanneer deze tot een laanstructuur behoren;
- Bomen worden niet verwijderd of gesnoeid vanwege vallende bladeren, vruchten of zaden;
- Bomen worden niet verwijderd of gesnoeid vanwege de aanwezigheid van vogelnesten rustplaatsen van vogels (vogelpoep) of de aanwezigheid van vleermuizen;
- Bomen worden niet verwijderd of gesnoeid vanwege groene aanslag of algenaanslag op bestrating, muren, daken etcetera;
- Bomen worden niet verwijderd of gesnoeid vanwege tijdelijke overlast door insecten in bomen, inclusief honingdauw en roetdauw;
- Bomen worden niet verwijderd of gesnoeid vanwege uitzichtbelemmering;

- Bomen worden niet verwijderd of gesnoeid vanwege allergieverschijnselen bij mensen;
- Het college van burgemeester en wethouders kan – eventueel op advies van de afdeling – afwijken van bovengenoemde uitgangspunten.

Aldus vastgesteld in de vergadering van het college van burgemeester en wethouders van 21 mei 2013.

secretaris

burgemeester